БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 262 (18.440). • Душанба, 1982 йил 15 ноябрь • Баҳоси 3 тийин.

МОСКВА Л. И. БРЕЖНЕВ БИЛАН ВИДОЛАШМОҚДА

Давлатимиз чуқур мотамда. Бир қанча чет мамлакатларда мотам эълон қилинди. Совет кишилари, бутун тараққийпарвар инсоният замонамизнинг атоқли сиёсат ва давлат арбоби — Леонид Ильич Брежневга чуқур ҳурмат бажо этмоқдалар.

14 ноябрь куни Коммунистик партия билан Совет давлатининг раҳбарлари партия ва халқнинг содиқ фарзанди хотирасини ҳурмат билан эсга олиш учун Союзлар уйининг Колонна залига келдилар. Ю. В. Андропов, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, Н. А. Тихонов, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, В. И. Долгих, Т. Я. Киселев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, К. В. Русаков ўртоқлар марҳум тобути ёнида фахрий қоровулда турадилар. Улар қайғули сукунат ичра улуғ инсон, раҳбар, сафдош, дўст ва ўртоқ хотирасини эслайдилар.

Сўнгра партия ва давлат раҳбарлари марҳумнинг қариндош-уруғлари ва ёр-биродарлари ёнига бориб уларга сидқидилдан ҳамдардлик изҳор этадилар.

Горький ва Пушкин кўчаларидаги меҳнаткашлар колонналарининг кети узилмайди. Одамлар ғамгин сукунатда Колонна залига келиб, номи Ватанимиз тарихининг энг муҳим босқичлари билан боғланган инсонга сўнгги бор ҳурмат бажо этадилар.

Меҳнаткаш халққа хизмат қилиш Леонид Ильичнинг бутун умри олий мақсади ва маъноси бўлди. Ишчи фарзанди Леонид Ильич доимо халқ орасида бўлиб, унинг фикр-ўйлари ва орзу-умидлари билан яшади. Пойтахт корхоналарининг ишчи коллективлари Коммунистик партия билан Совет давлатининг раҳбарига чуқур миннатдорчилик, муҳаббат белгиси сифатида Союзлар уйига кўпдан-кўп гулчамбарлар ва гуллар келтириб қўймоқдалар. Пролетар районининг меҳнатчилари оғир жудоликдан қайғуриб тобут ёнидан ўтадилар. Улар орасида машҳур ЗИЛ ишчи ва хизматчилари бор. 1976 йил 30 апрелида Леонид Ильич билан бўлган учрашув автозаводчилар қалбида абадий қолади. Унинг маслаҳатлари, тавсиялари завод коллективи олдида турган вазифаларни ҳал этишда ишончли йўл-йўриқ бўлган эди.

Пролетарчилар кетидан Перов районининг меҳнатчилари ўтишади. Шу ерда, Москва — Сортировочная локомотив депосида. Совет давлати эндигина вужудга келган пайтда улуғ Ленин астойдил маъқуллаган социалистик мусобақа бошланган эди. Партия кейинги йилларнинг ҳаммасида мана шу ватанпарварлик ташаббусини қўллаб-қувватлади ва ривожлантирди. Леонид Ильич ўз докладлари ва нутқларида коллективлардаги мусобақанинг партия режаларини рўёбга чиқаришдаги жуда катта аҳамиятига неча марталаб эътиборни қаратган эди. У ишчилар синфининг меҳнатдаги ғайрат-шижоатига, унинг Ленин ишига астойдил содиқлигига чин кўнгилдан ишонар эди.

Партиянинг нуроний ветеранлари қайғу билан кириб келадилар. Гражданлар уруши жангларида Совет ҳокимиятини қўлга қурол олиб ҳимоя қилган ва дастлабки беш йилликлар даврида мамлакат хўжалигини тиклаган кишилар колонналарга тизилган эдилар. Уларнинг кўксига 50 йиллик партия стажи тўғрисидаги фахрий нишонлар тақилган. Леонид Ильич боявий маслакдошлиги, умр бўйи Ватанга хизмат қилишнинг ўша қийин ва шонли йўлларидан ўтган инсон бўлганлиги учун уларга азиз ва мўътабардир.

Партия ветеранлари ўрнини уруш ветеранлари оладилар. Уларнинг кўплари Улуғ Ватан уруши фронтларида Л. И. Брежнев билан ёнма-ён туриб жанг қилганлар.

— Мен урушнинг биринчи кунидан сўнгги йилигача қатнашганман, — деди Бутуниттифоқ электр-техника институти бюросининг бошлиғи М. А. Ануров. — Мен Кичик ерда Леонид Ильич билан биргаликда жанг қилганман. Унинг навқирон, довюрак сиёсий комиссар бўлганлиги ҳали ҳам эсимда, биз у билан бирга Ватан учун жанг қилган эдик. Менинг кўз олдимда у энг яхши жангчиларимизга партия билетларини топширган эди. Бундай воқеалар эсдан чиқмайди.

Леонид Ильич ёш авлод учун ҳам доно ва яхши маслаҳатгўй эди, у ёшларни ветеранларнинг ишончли ўринбосарлари деб билар эди. Л. И. Брежнев комсомол ва ёшларнинг БАМдаги, бошқа улуғ қурилишлардаги жасоратларини неча бор юксак баҳолаган эди.

— Леонид Ильичнинг вафоти сабабли бизнинг бутун қайғумизни сўз билан ифодалаш қийин. — деди «Черемушки» тикув бирлашмасининг ёш механиги В. В. Спиридонов. — Унинг порлоқ сиймоси, ҳар биримизнинг дилимиздаги фикрларни ва хаёлимиздаги орзуларни доимо тушунган оддий ва улуғ инсоннинг сиймоси ҳамиша қалбимизда яшайди. У Ватанимизнинг доимо равнақ топишини, кучли ва қудратли бўлишини хоҳлар эди. Биз меҳнат аҳллари худди шундай бўлишига аминмиз. Бизнинг ишончимиз КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми қарорига асосланади, бу Пленумда Л. И Брежневнинг содиқ сафдоши — Юрий Владимирович Андропов якдиллик билан партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб сайланди. Буни биз совет кишисининг фаровонлиги тўғрисидаги, ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш ҳақидаги, коммунизм идеалларининг тантанаси тўғрисидаги ғамхўрлик келгусида ҳам амалий равишда намоён бўлаверишининг пухта давомийлиги деб биламиз. Биз ўз социалистик Ватанимизни фидокорона меҳнатимиз билан мустаҳкамлайверамиз. Биз фидокорона меҳнатимиз билан Ватанимизни ҳар томонлама мустаҳкамлашга кўмаклашаверамиз.

— Леонид Ильич мамлакатнинг энг имтиёзли синфи — болаларни сидқидилдан севганлиги барча совет оналарига маълум, — дейди 1-«Болалар китоби» фабрикасининг директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Д Назарова. — Болалар бақувват ва маънавий жиҳатдан бой бўлиб ўсишлари учун Леонид Ильич жуда кўп иш қилди. Партия болалар учун кўп нусхада китоблар чиқариш ҳақида доимо ғамхўрлик қилди, Л. И. Брежнев ҳам шу ҳақда доимо шахсан ғамхўрлик қилиб келди. Биз унинг хотираси олдида бош эгамиз.

...Союзлар уйининг Колонна залидан ўтаётган одамлар оқими бир дақиқа ҳам тўхтамайди. Мотам куйларининг садолари остида марҳум тобути ёнидаги фахрий қоровул бирин-кетин алмашинади. Пойтахтнинг энг яхши кишилари, Советлар мамлакатидаги иттифоқдош республикаларнинг намояндалари фахрий қоровулда турадилар. Москва гарнизони қўшинларидан юборилган фахрий қоровул Совет Иттифоқи Маршали тобути ёнидаги вахтада доимий туради. Уларнинг қўлидаги карабинлар Октябрь революциясининг ғалабалари ишончли ҳимоя остида эканлигининг рамзидир. Мамлакат Қуролли Кучлари яхши жанговар ва сиёсий тайёргарлик кўрган бўлиб, ҳар вақт агрессорга қақшатқич жавоб зарбаси уришга тайёрдирлар.

Оғир уруш уқубатларини тотиб кўрган Леонид Ильич тинч турмушнинг қадрини яхши билар эди. Совет халқининг бунёдкорлик меҳнатида унга фақат тинчлик кераклигини Леонид Ильич неча марталаб такрорлаган эди. Шу боисдан Л. И. Брежневнинг номи планетадаги миллион-миллион кишилар учун тинчлик, кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш йўлидаги курашдан ажралмайдиган бўлиб қолди.

— Планетамизда тинчликка эришишга Леонид Ильич қўшган жуда катта ҳиссани инсоният ҳеч қачон унутмайди, — деди «Борец» заводининг моделчиси В. В. Печаткин. — У ўз умрининг сўнгги кунларигача ер юзида инсоннинг энг муқаддас ҳуқуқи — яшаш ҳуқуқи, бахтиёр бўлиш ҳуқуқи учун курашди. Барча совет кишилари Л. И. Брежнев раҳбарлигида ишлаб чиқилган Тинчлик программасининг рўёбга чиқарилишига бундан буён ҳам кўмаклашаверадилар.

Л. И. Брежневнинг вафоти чет эллик дўстлар, бутун тараққийпарвар инсоният қалбига чуқур қайғу солди. Социалистик мамлакатларнинг дафн маросимида қатнашиш учун келган партия-давлат делегациялари, бошқа давлатлардаги коммунистик, ишчи ва халқ демократик партияларининг раҳбарлари унинг хотирасини ҳурматлаш учун 14 ноябрь куни Колонна залига келдилар.

Бир қанча ривожланаётган ва капиталистик давлатларнинг раҳбарлари, таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари Л. И. Брежневга чуқур ҳурмат бажо этдилар.

...Совет кишилари Леонид Ильич Брежнев билан видолашиш учун ярим тунгача келиб турдилар. Коммунистик партия, давлатимиз, ҳар бир совет кишиси учун бу қадар катта жудолик оғир мусибат бўлди. Бутун мамлакат бошига мусибат тушган шу кунларда совет халқи КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва ҳукуматнинг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатини Ленин байроғи, Октябрь байроғи ишончли қўлларда эканлигига қатъий ишонч нишонаси деб қабул қилди. Кўпдан-кўп мотам митингларида меҳнаткашлар Ленин партиясининг синалган раҳбарлиги остида севикли Советлар мамлакатининг гуллаб-яшнаши йўлидаги курашда ўз куч-ғайратларини бундан буён ҳам кўпайтиравершларини айтмоқдалар. (ТАСС).

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН

Шу кунларда партиямиз, бутун совет халқи, халқаро ишчилар синфи, ССР Иттифоқининг чет эллардаги миллионлаб дўстлари оғир жудолик — КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Леонид Ильич Брежнев вафоти муносабати билан чуқур қайғурмоқдалар. Коммунистик партия, Совет давлатининг, халқаро коммунистик, ишчилар ва миллий озодлик ҳаракатининг атоқли арбоби, тинчлик учун оташин курашчи, қарийб йигирма йил КПССнинг ленинчи штаби — унинг Марказий Комитетига бошчилик қилган, Совет давлатининг бошлиғи бўлган раҳбар ҳаётдан кўз юмди. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил 12 ноябрда бўлиб ўтган навбатдан ташқари Пленумида қайд этилганидек, мамлакатимиз ҳаётидаги буюк зафарлар — индустриялаш ва қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш, Улуғ Ватан урушида совет халқининг тарихий ғалабаси, урушдан кейин Ватанимиз халқ хўжалигини қайта тиклаш, космосни тадқиқ этиш, экономикани, фан ва маданиятни ривожлантиришдаги ҳамма муваффақиятларимиз Леонид Ильич Брежневнинг номи билан бевосита боғлангандир.

Л. И. Брежневнинг партия ва давлатнинг олий лавозимларидаги фаолияти Ватанимиз ривожланган социализм марраларига чиққан, совет кишилари ижтимоий ҳаётининг турли соҳаларида чинакам мислсиз натижаларга эришган даврдан ажралмасдир. Бу давр ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг бузилмас иттифоқи, мамлакатдаги барча миллатлар ва элатларнинг қардошларча дўстлиги, кишиларнинг янги социал ва интернационал бирлиги — совет халқида мужассам ифодасини топган сифат жиҳатдан янги ҳолат касб этган давр эди. Бу давр янги Асосий Қонун — СССР Конституцияси умумхалқ томонидан қабул қилинган, жамиятимизда одамларга нисбатан ишонч ва ҳурмат, ососийишталик ва комил ишонч хос бўлган қулай маънавий сиёсий муҳит тобора мустаҳкамланган давр эди. Энг муҳими шундаки, бу давр даставвал Ленин партияси, Совет давлати халқаро кескинликни юмшатиш учун, қарама-қарши социал-иқтисодий системалардаги давлатларнинг ҳалол, тенг ҳуқуқли ҳамкорлиги учун олиб борган қаттиқ кураши билан таъминланган тинчлик даври бўлди.

Шу даврда КПССнинг тўрт съезди — XXIII, XXIV, XXV, XXVI съездлари инсониятнинг диққат-эътиборини ўзига жалб этди. Бу съездлар социалистик тузумнинг инсонпарварлигини, партия экономикани аҳолининг ортиб бораётган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш сари кескин буриб юбориш вазифасини ўртага қўйиб, меҳнат аҳли манфаатлари тўғрисида ғамхўрлик қилаётганлигини янги куч билан намойиш этди. КПСС ана шу съездларда ўзининг ҳозирги шароитдаги иқтисодий стратегиясини, шу жумладан аграр сиёсатдаги узоқ муддатли йўлини белгилаб олди. Марказий Комитетнинг 1965 йилги март Пленуми ҳақли равишда ана шу сиёсатнинг сарчашмаси деб, СССРнинг Озиқ-овқат программаси эса унинг янада тўлароқ мужассам ифодаси деб ҳисобланади. Бу съездлар партиянинг, халқаро коммунистик ҳаракатнинг назарий хазинасини эндиликда марксча-ленинча фаннинг ажралмас қисми бўлиб қолган янги хулосалар ва қоидалар билан бойитди. Бутун планета Тинчлик программасининг қоидаларини партиямиз съезди минбаридан эшитди.

Бу давр қизғин тинч бунёдкорлик даври эди. Ленин партияси раҳбарлигидаги совет кишиларининг меҳнати билан Советлар мамлакати диёрида янги қишлоқлар ва шаҳарлар қад кўтарди, қувурлар ётқизилиб, йўллар очилди, БАМнинг пўлат излари ётқизилди, Самотлор ва Уренгой қудуқлари пармаланди, ВАЗ, КамАЗ, «Атоммаш» каби ва бошқа кўпгина улкан корхоналарнинг цехлари ишлай бошлади.

Белгиланган режаларнинг баъзиларини тўлиқ бажаришга муваффақ бўла олмадик, албатта. Бу баҳодирона фаолиятда камчиликлар, қийинчиликлар ҳам бўлдики, партия уларни аниқлаб бартараф этиш учун талайгина куч-ғайрат сарфлади. В. И. Ленин сўзлари билан айтганда бизнинг ишимиз каби «янги, бутун жаҳон тарихи учун янги ишда» қийинчиликлар ва камчиликларсиз бўлармиди ахир. Аммо биз эришган ютуқларнинг кўламини, улуғворлигини ҳеч нарса камсита олмайди. Бизнинг улуғ социалистик Ватанимиз Ленин йўлидан, Октябрь йўлидан олға томон янги, ғоят катта қадам қўйди. Жамиятимизнинг иқтисодий ва социал-сиёсий негизлари яна ҳам кўпроқ мустаҳкамланиб, эндиликда ҳар қачонгидан кўра қудратлидир. Коммунизм сари олға қараб ҳаракат қилиш учун пухта замин яратилди.

Бу ҳаракатни бир лаҳза ҳам тўхтатиб бўлмайди. Севикли Ватанимиз ўсмоқда, ривожланмоқда, камол топмоқда, бинобарин жудоликлар қанчалик аламли бўлмасин, шу улуғ жараённи тўхтата олмайди. Авлодлар кетидан авлодлар келади, одамлар ўз ишларини, юмушлари ва режаларини эстафета каби бир-бирларига топширадилар. Янги жангчилар ҳам Ленин белгилаб берган йўлдан тобора олға ва олға бораверадилар.

КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми партия йўли, унинг қарорлари давомийлигини тўла-тўкис тасдиқлади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб бир овоздан сайланган ўртоқ Ю. В. Андропов Пленумда сўзлаган нутқида қайд этиб ўтганидек, КПСС XXVI съезди, Марказий Комитетнинг кейинги Пленумлари белгилаб берган иқтисодий, социал ва маданий ривожланишнинг энг катта вазифаларини ҳал этиш, партиямиз билан Совет давлатининг Леонид Ильич Брежнев раҳбарлигида ишлаб чиқилган ички ва ташқи сиёсат йўлини изчиллик билан амалга ошириш — бизнинг энг биринчи бурчимиздир.

Эндиликда Советлар мамлакатининг ҳар бир коммунисти учун, ҳар бир меҳнатчиси учун ўзининг иш жойида, ўз ҳаётида иложи борича кўпроқ натижаларга эришиш, планли бунёдкорлик меҳнатимиз суръати муттасил ортиб боришига ҳаракат қилиш шу куннинг вазифасидир. Ҳозирги пайтнинг ўзига хослиги ва коммунистик қурилиш режаларининг кўламигина эмас, шу билан бирга партия билан халқ тўплаган ғоявий-сиёсий, моддий-техникавий ва социал-маънавий бойлик, ривожланган социализм жамияти эга бўлган имкониятлар ҳам шуни талаб этмоқда.

Биз ҳозирги босқичда равшан бунёдкорлик программасига — КПСС XXVI съезди қарорларига, ўн биринчи беш йиллик планларига эгамиз. Ана шу қарорлар, ана шу планлар — партия билан халқ фаолиятининг мустаҳкам ғоявий-сиёсий негизидир. Уларнинг амалга оширилиши бундан буён ҳам совет кишилари турмушини янада яхшилашга қаратила беради.

Биз илғор илм-фанга, юксак маданиятли, профессионал жиҳатдан жуда яхши тайёрланган ишчи ва инженер-техник кадрларининг кўп миллионли отрядига эгамиз. Бизнинг ишчилар синфимиз, колхозчи деҳқонларимиз, халқ зиёлиларимиз ҳамиша уюшқоқлик, ишчанлик, интизомлилик, жонажон партия режаларини амалга ошириш учун бутун кучини сарфлаб меҳнат қилиш, сабот билан курашиш қобилиятини кўрсатиб келмоқдалар. Бугунги кунда партия ташкилотлари, барча коммунистлар миллионларнинг қизғин ижодий меҳнат муҳитини бутун чоралар билан сақлаб қолиб, ривожлантиришга йўналтирилмоқда.

Бизда халқнинг бебаҳо мулки — жуда улкан иқтисодий потенциал ва ғоят катта табиий бойликлари мавжуд. Биз ана шу бойликларни янада зўр ғайрат билан хўжалик оборотига киритишимиз, одамларга хизмат қилдиришимиз, мамлакатни ривожлантириш истиқболларини ҳисобга олиб, ундан оқилона, тежаб-тергаб фойдаланишимиз керак.

Бизда шундай ресурслар ҳам борки, бундай ресурслар бошқа социал шароитларда йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Гап совет кишиларининг юксак сиёсий онглилиги, оташин ватанпарварлиги, интернационалистик эътиқоди тўғрисида бормоқда. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига тайёргарлик халқимиз нақадар жипслашганлигини, ватандошимиз қаерда меҳнат қилишидан ва қайси миллат ёки элатга мансублигидан қатъи назар унга Ватан манфаатлари, унинг тақдири нақадар яқинлигини яна бир бор кўрсатмоқда. Социалистик жамият омманинг онглилиги билан кучли, деган эди Ленин, биз ҳам ана шу сўзларни доимо ёдда тутишимиз керак. Партия ташкилотлари, коммунистлар идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни бундан буён ҳам кучайтириб, такомиллаштиравершлари, бу ишнинг самарадорлигини оширишга эришишлари зарур.

Биз тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш йўлидаги курашда Советлар мамлакатининг обрў-эътибори ғоят катта эканлиги каби ғалабамиз билан ҳам ҳақли равишда фахрланамиз. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Коммунистик партияга ва совет халқига Мурожаатида тантанали равишда таъкидлаганларидек, бизнинг тинчликка бўлган иродамиз ўзгармасдир. Ленин партияси, Совет давлати Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратига таяниб, совет кишиларининг, социалистик мамлакатлар меҳнаткашларининг, дўстларимизнинг тинч меҳнати пухта ҳимоя қилиниши учун бундан буён ҳам ҳамма ишни бажараверадилар.

КПСС, совет халқи олдида турган вазифалар улуғвордир, уларни ҳақли равишда жаҳоншумул тарихий вазифалар деб атамоқдалар. Бу вазифалар албатта бажарилажагига ҳеч қандай шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас. Партиянинг ғоят бой сиёсий тажрибаси ва жанговар қобилияти, унинг улуғ Ленин васиятларига астойдил содиқлиги, унинг омма ўртасидаги обрў-эътибори ва таъсири буннинг гаровидир. Совет жамиятининг, КПСС, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига яна ҳам маҳкамроқ жипслашаётган улуғ совет халқининг бузилмас бирлиги буннинг гаровидир. Совет кишиларининг меҳнатсеварлиги, гражданлик руҳи, ғоявий жиҳатдан чиниққанлиги буннинг гаровидир. Совет кишилари ўзларининг синалган коллектив йўлбошчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ҳар қандай воқеалар рўй берганда ҳам ҳамиша ўзининг тарихий вазифаси юксаклигида бўлавершини жуда яхши биладилар.

Совет халқи Ленин байроғини тобора баланд кўтариб, Ленин партияси раҳнамолигида Ленин йўлидан олға бормоқда!

(«Правда» газетасининг 14 ноябрдаги бош мақоласи).

ЛЕОНИД ИЛЬИЧ БРЕЖНЕВНИ ДАФН ҚИЛИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШ КОМИССИЯСИДАН

Комиссия хабар қиладики, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг мамлакатда мотам эълон қилиш тўғрисидаги қарорига биноан Леонид Ильич Брежнев дафн этиладиган кун — 1982 йил 15 ноябрда, жасадни қабрга қўйиш пайти — Москва вақти билан соат 12 дан 45 минут ўтганда Москвада, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Одесса, Севастополь, Новороссийск, Керчь, Тулада, қаҳрамон қалъа — Брестда, шунингдек, Калининград, Львов, Ростов-Дон, Куйбишев, Свердловск, Новосибирск, Чита, Хабаровск, Владивосток, Североморск, Днепропетровск, Запорожье ва Днепродзержинск шаҳарларида тўплардан ўқ узилади.

Айни вақтда узлуксиз ишлаб чиқариш корхоналаридан ташқари Совет Иттифоқининг бутун территориясидаги ҳамма корхона ва ташкилотларнинг иши беш минут тўхтатилади; фабрикаларда, заводларда, темир йўлларда, денгиз ва дарё флотининг кемаларида уч минут мобайнида гудок чалиниб салют берилади.

ОДАМЛАР БАХТ-САОДАТИ ЙЎЛИДА

Коммунистик партия ва Совет давлатининг, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби Леонид Ильич Брежнев вафот этганлиги тўғрисидаги хабар Наманган районидаги «Ленинград» колхози барча меҳнаткашларини ҳам қайғуга солди. Хўжалик пахтакорлари мотам митингига тўпландилар.

— Шафқатсиз ажал Ленин ишининг содиқ давомчиси Леонид Ильич Брежневни орамиздан олиб кетди, — деди митингда сўзга чиққан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, колхоз аъзоси И. Эгамбердиев. — Леонид Ильичнинг одамлар бахт-саодати йўлидаги жўшқин меҳнатга тўла ҳаёти бизлар учун ҳам, болаларимиз ва набираларимиз учун ҳам коммунизм идеалларига хизмат қилиш намунасидир. У қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга жуда катта шахсий ҳисса қўшди, қишлоқ меҳнаткашлари тўғрисида, жумладан пахтакорлар тўғрисида зўр ғамхўрлик қилди. Леонид Ильичнинг тинчликни мустаҳкамлаш ишидаги жуда катта хизматларини ҳамиша эсда сақлаймиз.

Мотам митингида сўзга чиққан кишилар Леонид Ильич Брежнев бошчилигида ишлаб чиқилган Озиқ-овқат программасида ўртага қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга ўзимизнинг бутун куч-ғайрат ва маҳоратимизни сарфлаймиз, деб якдил фикр билдирдилар. (ЎзТАГ).

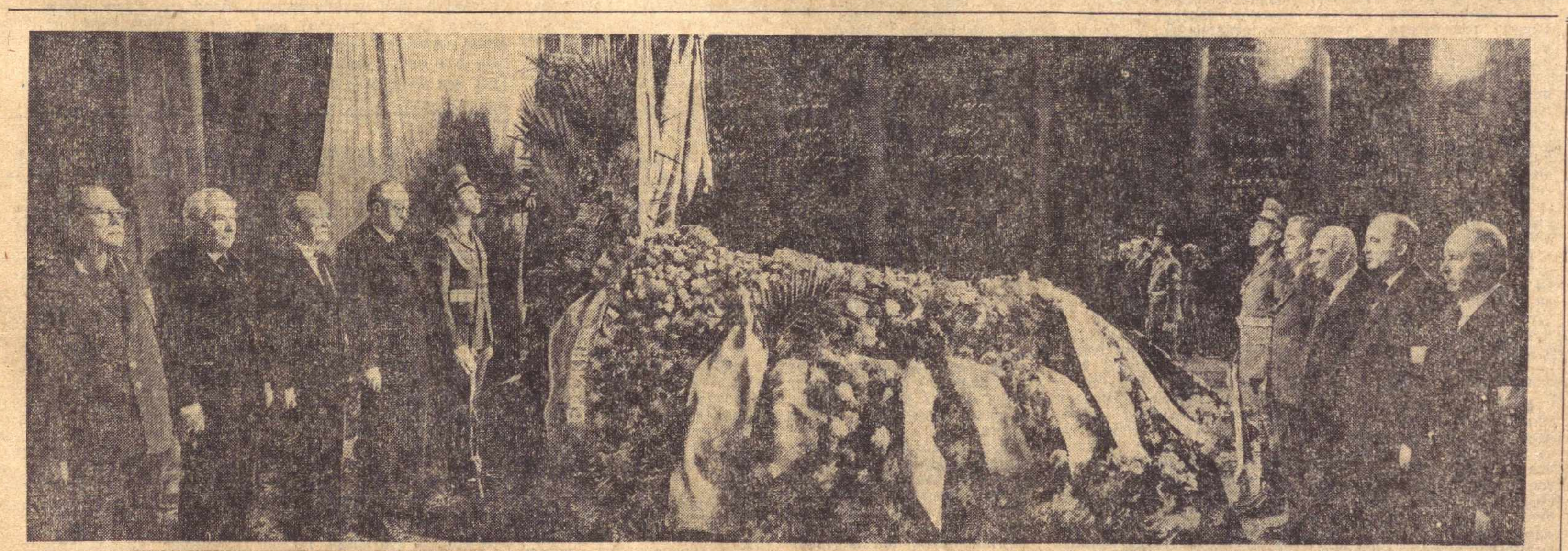

Москва. 1982 йил 14 ноябрь. Союзлар уйининг Колонна зали. Коммунистик партия ва Совет давлатининг раҳбарлари фахрий қоровулликда турибдилар.

С. Смирнов ва А. Стешанов фотоси.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ БЕЛГИЛАГАН ЙЎЛ ДАВОМ ЭТТИРИЛАДИ

Шу кунларда бутун жаҳон жамоатчилигининг диққат-эътибори Москвага қаратилган. Совет халқи бу ерда улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, замонамизнинг буюк сиёсат ва давлат арбоби Леонид Ильич Брежнев билан видолашмоқда. Турли мамлакатларнинг газеталари, жамоат ва давлат арбоблари, КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини шакллантириш ва амалга оширишда, тинчлик учун ва ядро фалокатининг олдини олиш учун курашда Л. И. Брежневнинг жуда катта хизматларини уқтириб ўтмоқдалар.

Чет эл оммавий ахборот воситалари КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми тўғрисида ва ўртоқ Ю. В. Андроповнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретарлигига бир овоздан сайланганлиги тўғрисида хабар бериб, Пленумда КПСС XXVI съезди белгилаган йўлни давом эттиришга КПСС азму қарор қилганлиги таъкидлаб ўтилади. Газеталар Ю. В. Андроповнинг КПСС XXVI съезди қарорларида белгилаб берилган коммунистик қурилиш программасини муваффақиятли бажариш учун, СССРнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини янада мустаҳкамлаш вазифаларини ҳал этишда давомийликни таъминлаш, совет халқининг фаровонлигини ошириш, тинчликни мустаҳкамлаш учун. Л. И. Брежнев даврида ўтказиб келинган бутун ленинча ички ва ташқи сиёсатни амалга оширишга ўзимнинг бутун кучим, билимим ва ҳаётий тажрибамни сарфлайман, деб, КПСС Марказий Комитетига, Коммунистик партияга ваъда берганлигини алоҳида уқтириб ўтади. Газеталар К. У. Черненко нутқини эълон қилиб, унинг қуйидаги сўзларини алоҳида таъкидлаб ўтмоқдалар: бизнинг 18 миллионли партиямиз якдил ва жипслашган. Совет халқи

(Давоми иккинчи бетда).

КПСС Марказий Комитети Пленумининг материаллари

Партия Марказий Комитетининг 1982 йил 12 ноябрда бўлиб ўтган навбатдан ташқари Пленуми материаллари алоҳида китобча қилиб чиқарилди. Унга КПСС Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисидаги информацион билдириш, ўртоқ Ю. В. Андропов нутқи, ўртоқ К. У. Черненко нутқи, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Ю. В. Андроповнинг қисқача таржимаи ҳоли киритилган.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

Леонид Ильич БРЕЖНЕВ

ЧУҚУР ТАЪЗИЯЛАР

Шу кунларда давлатлар ва партияларнинг раҳбарлари, турли мамлакатлар ҳукуматларининг бошлиқлари СССР элчихонасига келиб сиёсат ва давлат арбоби Л. И. Брежнев хотирасини чуқур ҳурмат билан эъзозламоқдалар.

БУДАПЕШТ. ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари — Марказий Комитет секретари К. Немет, ВХР Министрлар Советининг Раиси Д. Лазар, ВХРнинг бошқа раҳбарлари СССР элчихонасига келдилар. Улар замонамизнинг буюк сиёсат ва давлат арбоби, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этиб, таъзия китобига имзо чекдилар.

ВАРШАВА. ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский, Давлат Кенгашининг Раиси Г. Яблонский, мамлакатнинг бошқа партия ва давлат арбоблари СССР элчихонасида бўлдилар. Улар таъзиялар китобига имзо чекиб, В. И. Ленин ишининг содиқ давомчиси [illegible] Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этдилар.

СОФИЯ. Г. Филипов, П. Младенов БКП ва Болгария давлатининг бошқа раҳбарлари СССРнинг элчихонасига келиб, Л. И. Брежневнинг хотирасини бир минут сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Улар БКП Марказий Комитети, БХР Давлат Кенгаши, Министрлар Советининг номидан ва БКП Марказий Комитети Бош секретари, БХР Давлат кенгашининг Раиси Т. Живков номидан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советига, совет коммунистлари ҳамда бутун совет халқига болгар коммунистларининг, бутун болгар халқининг чин қалбдан ҳамдардликларини изҳор этдилар.

ПРАГА. Чехословакия раҳбарлари Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан СССР элчихонасида чуқур ҳамдардлик билдирдилар. ЧКП Марказий Комитети Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал, ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзолари, ЧКП Марказий Комитетининг секретарлари таъзиялар китобига имзо чекдилар.

ГАВАНА. Куба Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, республика Давлат Кенгаши ва Министрлар Советининг Раиси Ф. Кастро, Кубанинг бошқа раҳбарлари СССР элчихонасига келдилар. Улар бир дақиқа сукут сақлаб Л. И. Брежнев хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар ва таъзиялар китобига имзо чекдилар.

УЛАН-БАТОР. Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан МХР партия ва ҳукуматининг раҳбарлари Ю. Цеденбал бошчилигида СССР элчихонасига келдилар. Улар таъзиялар китобига имзо чекиб, қуйидагиларни ёзиб қолдирдилар: «Халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли арбоби, монгол халқининг чин дўсти, МХР Қаҳрамони, МХРнинг фахрий граждани Л. И. Брежнев [illegible]». КПСС ва Совет давлатининг буюк раҳбари вафоти муносабати билан монгол коммунистлари ва меҳнаткашлари [illegible] чуқур таъзия изҳор этдилар.

ХАНОЙ. ВКП Марказий Комитети, ВСР Давлат Кенгаши ва ВСР Министрлар Советининг делегацияси СССР элчихонасига келиб, Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан таъзия билдирдилар. Вьетнам раҳбарлари — Ле Зуан, Чыонг Чинь, Фам Ван Донг ва Нгуен Ху Тхо делегация номидан таъзия китобига ҳамдардлик сўзларини ёзиб, унда улуғ Ленин ишининг содиқ давомчиси, КПСС ва Совет давлатининг атоқли раҳбари, тинчлик учун, социализм ва коммунизм ғалабаси учун тинмай курашчи, Вьетнам халқининг яқин дўсти Л. И. Брежнев хотирасига [illegible] изҳор этдилар.

ПХЕНЬЯН. Корея Меҳнат партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, КХДР Президенти Ким Ир Сен, КМП ва КХДР ҳукуматининг бошқа раҳбарлари СССР элчихонасида бўлиб, Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан таъзия изҳор этдилар.

ПНОМПЕНЬ. КХРП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Чеа Сим, Чан Си, Сай Бутхонг, Бу Тхонг, Чеа Сот ва Кампучия Халқ Республикасининг бошқа партия-давлат раҳбарлари СССРнинг КХРдаги элчихонасига келдилар. Улар КПСС ва Совет давлатининг буюк раҳбари, коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоби Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этдилар.

ПЕКИН. Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан Умумхитой халқ вакиллари мажлиси Доимий комитети раисининг ўринбосари Уланьфу, ХХР Давлат Кенгашининг аъзоси, ХХР ташқи ишлар министри Хуан Хуа ва бошқалар СССР элчихонасига келиб, чуқур таъзия билдирдилар. Улар таъзия китобига ҳамдардлик сўзларини ёзиб қолдирдилар.

ГАВАНА. Расмий визит билан Кубага келган ЛХДР Президенти, Лаос Олий халқ мажлисининг Раиси Суфанувонг Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан СССРнинг Гаванадаги элчихонасида бўлди. У Л. И. Брежневнинг мотам лентаси билан ўралган портрети ёнига гулчамбар қўйиб, унинг хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олди ва таъзиялар китобига имзо чекди.

БЕЛГРАД. ЮСФР Президиумининг Раиси П. Стамболич ЮКС Марказий Комитети Президиумининг Раиси М. Рибичич, ЮСФР скупшчинасининг Раиси Р. Диздаревич ҳамда Югославиянинг бошқа партия ва сиёсий арбоблари Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан СССР элчихонасида бўлиб, таъзиялар китобига ҳамдардлик сўзларини ёзиб қолдирдилар.

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон Бош министри И. Ганди СССР элчихонасига келди. У Л. И. Брежневнинг хотирасини ҳурмат билан эсга олиб, таъзиялар китобига имзо чекди.

МАНАГУА. Сандиночилар Миллий озодлик фронти миллий раҳбарлигининг ва миллий тикланиш ҳукумати раҳбарлик кенгашининг аъзолари СССР элчихонасида бўлдилар. Миллий раҳбарлик аъзоси, ҳукумат раҳбарлик кенгашининг координатори Даниэль Ортега таъзия китобига ҳамдардлик сўзларини ёзиб қўйди.

АДДИС-АБЕБА. Эфиопия Муваққат ҳарбий маъмурий кенгашининг ва Меҳнаткашлар партияси ташкилот комиссиясининг Раиси Менгисту Хайле Мариам Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан СССР элчихонасига келиб, таъзиялар китобига ҳамдардлик сўзларини ёзиб қолдирди.

ЛУАНДА. МПЛА—меҳнат партиясининг Раиси, Ангола Халқ Республикаси Президенти Жозе Эдуарду Душ Сантуш бошчилигидаги МПЛА Меҳнат партиясининг делегацияси СССР элчихонасида бўлдилар. Ж. Эдуарду Душ Сантуш таъзиялар китобига ҳамдардлик сўзларини ёзди.

БАМАКО. Мали халқи демократик иттифоқи партиясининг Бош секретари, Мали Республикасининг Президенти М. Траоре СССР элчихонасига келиб, таъзиялар китобига ҳамдардлик сўзларини ёзиб қолдирди.

ЛУСАКА. Замбия Президенти К. Каунда ва Миллий мустақиллик бирлашган партиясининг Бош секретари Х. Мулемба Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан СССР элчихонасида бўлиб, таъзия изҳор этдилар.

БИСАУ. Паигк (Гвинея—Бисау Республикаси) партиясининг Бош секретари, ГБР Революцион кенгашининг Раиси Жоау Бернарду Виейра бошчилигидаги Гвинея — Бисау Республикасининг партия-ҳукумат делегацияси СССР элчихонасида бўлди. Ж. Б. Виейра таъзиялар китобига ҳамдардлик сўзларини ёзиб қолдирди.

ХАРАРЕ. Зимбабве Республикасининг Президенти К. Банана ва мамлакат Бош министри Р. Мугабе бугун СССР элчихонасига келиб, таъзиялар китобига ҳамдардлик сўзларини ёзиб қолдирдилар.

БАЙРУТ. Таъзия изҳор этиш учун СССР элчихонасига келган Ливан Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Ж. Хауи ёзиб қолдирган таъзияномада тинчлик, социализм учун, барча халқларни озод қилиш учун курашда Л. И. Брежнев ғоят катта роль ўйнаганлигини таъкидлади.

МАНИЛА. Филиппин Президенти Фердинанд Маркос, катта Манила губернатори, «Филиппин —СССР» дўстлик жамиятининг фахрий президенти Имельда Маркос СССР элчихонасига келиб, Л. И. Брежневнинг хотирасини ҳурмат билан эсга олдилар ва таъзиялар китобига имзо чекдилар.

КАТМАНДУ. Непал Бош министри С. Б. Тхапа, Непал ҳукуматининг бошқа аъзолари Л. И. Брежневнинг вафоти муносабати билан СССР элчихонасида бўлиб, ҳамдардлик изҳор этдилар ва таъзия китобига имзо чекдилар.

ВАШИНГТОН. Қўшма Штатлар Президенти Р. Рейган СССРнинг АҚШдаги элчихонасига келиб, таъзиялар китобига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирди: «Мен Президент Брежневнинг оиласига ва Совет Иттифоқи халқига таъзия билдираман. Бизларнинг халқларимиз шу планетада бирга осойишта яшайверсинлар».

Президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси У. Кларк ва Президент маҳкамаси раҳбарининг ўринбосари М. Дивер Р. Рейганга ҳамроҳ бўлиб келдилар.

АҚШ Давлат секретари Ж. Шульц ҳам СССР элчихонасида бўлди.

НЬЮ-ЙОРК. БМТ Бош секретари Х. Перес де Куэльяр Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан СССРнинг БМТ ҳузуридаги доимий ваколатхонасига келиб, таъзиялар китобига ҳамдардлик сўзларини ёзиб қолдирди.

ХЕЛЬСИНКИ. Финляндия Республикасининг Президенти Мауно Койвисто Л. И. Брежневнинг вафоти муносабати билан СССР элчихонасида бўлиб, чуқур таъзия изҳор этди.

ТОКИО. Япония Бош министри Д. Судзуки СССР элчихонасида бўлди. У Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан Япония ҳукумати ва халқи номидан таъзия билдирди.

ОСЛО. Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан Норвегия Бош министри К. Виллок СССР элчихонасига келиб, таъзиялар китобига имзо чекди.

(ТАСС, 13 ноябрь).

БОҚИЙ УМР

Партия ва давлатимизнинг раҳбари бўлган Леонид Ильич Брежневнинг вафоти бутун халқимиз ва бизнинг ҳар биримиз учун оғир жудолик бўлди. Кечагина эълон қилинган партия ва ҳукуматимизнинг Мурожаатида бизнинг энг теран фикрларимиз ва ҳис-туйғуларимиз тўлиқ ифода этилгандир.

Сўнгги ўн йилликлар давомида биз ҳаммамиз бутун совет жамияти билан биргаликда қандай яхши ҳаёт кечирган бўлсак ва қанақа ютуқларни қўлга киритган бўлсак, буларнинг ҳаммасида КПСС Марказий Комитетининг, Совет давлатининг, Леонид Ильич Брежневнинг ленинча раҳбарлигидан ёғилган нур ва ҳарорат бор.

Уруш кўрган қаҳрамон Л. И. Брежнев ўзининг раҳбарлик фаолияти давомида тинчлик учун сабот ва матонат билан курашди. Мамлакатимиз халқлари салкам қирқ йилдан бери урушсиз, тинч ва фаровон ҳаёт кечирмоқда. Тарих китобларини варақласангиз тинчликнинг бундай катта мамлакатда бунчалик узоқ давом этган олтин даври ўтган асрларнинг ҳеч бирида бўлмаганини кўрасиз.

Л. И. Брежнев партия ва давлатимизнинг ленинча иш услубини ҳаётимизнинг барча соҳаларига маҳорат билан татбиқ этди. Унинг фаолияти саноатда ҳам, қишлоқ хўжалигида ҳам, фан, маданият, санъат ва адабиётда ҳам жуда катта юксалишларнинг омили бўлди.

Меҳнаткаш халқ орасидан чиққан Л. И. Брежнев Совет Иттифоқининг барча халқларига юракдан дўст эди. бошқа иттифоқдош республикалар қатори Ўзбекистонни ҳам астойдил эъзозлар эди. Айниқса, унинг қаҳрамон пахтакорларимиз меҳнати ва маҳоратига қойил бўлиб, «оқ олтин»ни олтин қўллар яратади» деган ҳикматли сўзларни айтгани ёдимизга унутилмас бўлиб муҳрланиб қолгандир. Леонид Ильич Брежневни Тошкентда кутиб олганларимиз, корхоналарга, колхоз ва совхозларга борганида кўрганимиз, оғир зилзила кунларида ундан улкан ёрдамлар олганимиз хотирамизда абадий сақланажак. Шу йил баҳорда, дарахтлар қийғос гуллаган наврўз кунларида Леонид Ильич Москвадан махсус келиб, республикамиз байроғига учинчи Ленин орденини тақиб кетганини ҳозир ҳам ҳаяжон билан эслаймиз. Ундан олдин Л. И. Брежнев Ўзбекистонимизга «Халқлар дўстлиги» орденини топширгани бутун халқимизни янги ютуқларга илҳомлантирган эди. Шунинг учун Совет Ўзбекистонининг қўлга киритган барча ютуқларида Леонид Ильич Брежневнинг улкан ҳиссаси бор дейишга ҳақлимиз.

Биз қалам аҳли Л. И. Брежневнинг улкан ижодкорлик заковатидан жуда кўп баҳраманд бўлдик. Унинг халқ бағридан чиққан талантларга оталарча ғамхўрлиги, айни вақтда, партиявий талабчанлик билан уларни тўғри йўлга бошлаши бутун маънавий ҳаётимизни янги босқичларга кўтаришга имкон яратди.

Жудолик тоши оғир. Шу қайғули дамларда биз жонажон партиямизга, КПСС Марказий Комитетига, Л. И. Брежнев билан ҳамжиҳат бўлиб бирга ишлаган унинг сафдошларига чексиз ишонч билдирамиз. Партиянинг қудратли ақл-заковати, коллектив иродаси Ленин байроғини, Октябрь байроғини янги юксакликлар сари олиб боришига аминмиз.

Бизнинг ҳар биримиз ўз иш ўрнимизда партия ва ҳукуматимиз Мурожаатига янги куч, ғайрат, юксак онглилик ва уюшқоқлик билан жавоб берамиз. Ҳар бир совет кишиси ўзининг халқ олдидаги, партия олдидаги бурчини чин дилдан адо этса, Леонид Ильич Брежневнинг ёрқин хотирасига энг муносиб иш ана шу бўлади.

Пиримқул ҚОДИРОВ,
Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати.

Москва. Мотам колоннаси Пушкин майдонидан Союзлар уйи томон йўл олаётир. ТАСС телефотоси.

КПСС XXVI СЪЕЗДИ БЕЛГИЛАГАН ЙЎЛ ДАВОМ ЭТТИРИЛАДИ

(Боши биринчи бетда)

партиянинг донолигига сидқидилдан ишонади... Барча партия органларида аҳил бўлиб, бирлашиб ишлаш коммунистик қурилишда ҳам, халқаро майдондаги фаолиятимизда ҳам янада муваффақиятларга эришувимизни таъминлайди.

● Ханойда ВКП Марказий Комитети Бош секретари Ле Зуан раислигида **Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг** фавқулодда мажлиси бўлиб ўтди. Мажлис иштирокчилари Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан ўтказиладиган тадбирларга доир масалаларни муҳокама қилдилар. ВКП Марказий Комитети, ВСР Давлат Кенгаши ва Министрлар Совети, Вьетнам Ватан фронти Ханойда Л. И. Брежнев билан видолашув маросимини уюштиради. Мамлакатда мотам эълон қилишга қарор қилинди.

● Л. И. Брежневнинг вафоти монгол халқи учун ҳам ғоят оғир жудоликдир. МХР коммунистлари ва меҳнаткашлари шу кунларда КПСС ва совет халқи билан дўстликни бундан кейин ҳам тинмай мустаҳкамлашга қатъий қарор берганликларини билдирмоқдалар, деди МХРП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, МХР Министрлар Советининг Раиси **Ж. Батмунх.**

● **Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети, КХДР Марказий Халқ Комитети ва КХДР Маъмурий кенгаши** қўшма қарорида ўртоқ Л. И. Брежнев ўзининг бутун ҳаётини Октябрь ғалабаларини ҳимоя қилиш ва совет ижтимоий тузумини мустаҳкамлаш ишига бағишлаган КПСС ва Совет давлатининг таниқли арбоби эканлиги уқтириб ўтилади.

15 ноябрь куни КХДРда умуммиллий мотам куни деб эълон қилинди.

● Совет халқининг улуғ фарзанди Леонид Ильич Брежнев ўзининг бутун ҳаётини охирги дақиқаларгача тарихий ишга, социализм ишига бағишлади, деб ёзади Чехословакиянинг **«Руде право»** газетаси ўзининг редакцион мақоласида. Л. И. Брежнев ҳаётдан кўз юмди. Совет коммунистлари партияси, улуғ ва биз учун ғоят азиз Советлар мамлакати эса яшайверади. Совет халқи билан дўстлигимиз ҳам абадий бўлиб қолади. Қайғули дақиқалар қалбимизни алам билан тўлдирди, лекин бу қайғулар коммунистларнинг жанговар юрагини сира бўшаштирмайди, юз миллионлаб меҳнаткашларнинг абадий барҳаёт марксизм-ленинизм ғояларини амалга оширишга, урушларсиз ва жабр-жафоларсиз дунё қуришга, инсон фаровонлиги ва бахт-саодати учун ишлашга бўлган иродасини сўндираолмайди.

● **Ҳиндистон Миллий конгресси ҳукмрон партияси Ишчи комитетининг** Индира Ганди раислигида ўтган мажлисида қабул қилинган резолюцияда қуйидагилар таъкидланади: Л. И. Брежнев Ҳиндистоннинг қалин дўсти эди, Ҳиндистон Миллий конгресси Ҳиндистон — Совет дўстлигини ва ҳамкорлигини мустаҳкамлашга шахсан унинг қўшган ҳиссасига юксак баҳо беради. У халқаро кескинликни юмшатиш ва бутун дунёда тинчлик ишининг тантанаси учун курашда тинмай сарфлаган куч-ғайрати туфайли ҳозирги тарихда ўчмас из қолдирди. Ҳиндистон — Совет дўстлигини ва ҳамкорлигини мустаҳкамлаш, тинчлик учун курашни давом эттириш Л. И. Брежнев учун энг яхши хотира бўлади.

● КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми тўғрисидаги ва Пленумда Ю. В. Андропов ва К. У. Черненко ўртоқларнинг нутқлари тўғрисидаги хабарлар жаҳон матбуоти саҳифаларида, турли мамлакатлар радио ва телевидениеси эшиттиришларида катта ўрин олди. Социалистик мамлакатларнинг оммавий ахборот воситалари пленумнинг иши ва унинг якунлари тўғрисида батафсил хабар бердилар.

● Польшанинг **«Трибуна люду»** газетаси Пленум тўғрисидаги информацион билдиришни қуйидаги сўзлар билан бошлайди: «Ю. В. Андропов: партиямиз ва Совет давлатининг Л. И. Брежнев раҳбарлигида ишлаб чиқилган ички ва ташқи сиёсат йўлини изчиллик билан амалга ошириш — бизнинг энг биринчи бурчимиздир».

Польшада чиқадиган **«Жолнеж вольности»** газетаси «Улуғ социалистик ҳамдўстликнинг қудрати ва ҳар тарафлама ҳамкорлигининг чуқурлашуви Л. И. Брежневнинг номи ва фаолияти билан чамбарчас боғлангандир», деган сўзларни сарлавҳа қилиб чиқарди.

● Венгриянинг **«Непсабадшаг»** газетаси бундай деб ёзади: «Бизнинг қардош Совет Коммунистик партиямиз Юрий Владимирович Андропов сиймосида КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозимига ўз коллектив раҳбарлигининг тажрибали, халқаро майдонда танилган ва ҳурматли аъзосини сайлади. КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозими ғоят катта масъулият билан боғланган бўлиб, КПСС ва Совет давлатининг алоҳида халқаро мавқеидан келиб чиқади. Бу лавозимни ўсмирлик чоғлариданоқ ўзининг бутун таланти ва кучини ўз Ватанининг барқ уриб яшнаши ишига, коммунизм ғалабаси ишига, бутун инсоният тараққиётига бағишлаган коммунист, сиёсий арбоб эгаллади.

● Совет халқи ва халқаро миллатлар ҳамжамияти ўзининг бутун кучини дунёда кескинликни юмшатишга ва халқлар ўртасида ҳамкорликни мустаҳкамлашга эришишга бағишлаган раҳбардан жудо бўлди, деди БМТ Бош секретари **Х. Перес де Куэльяр.** Л. И. Брежнев иккинчи жаҳон уруши даҳшатларини шахсан бошидан кечирган киши эди, қуролсизланиш учун қаттиқ туриб курашга бўлган эҳтироси, шунингдек Совет Иттифоқининг тинчлик ва хавфсизликка бағишланган кўп сонли ташаббуслари ҳам шу билан изоҳланади.

● Л. И. Брежнев давримизнинг атоқли давлат арбоби эди, у ҳамма вақт бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш учун курашиб келди, ҳамиша араб халқларининг дўсти бўлиб, араб халқлари рўёбга чиқариш учун курашаётган адолатли принципларни қаттиқ туриб ҳимоя қилишга ёрдам бериб келди, деди Ливан Бош министри **Шафиқ Ваззан.**

● Совет халқининг улуғ фарзанди, замонамизнинг буюк сиёсат арбоби Леонид Ильич Брежневнинг вафоти бутун дунёда чуқур қайғу билан кутиб олинди, деди Америка Марксистик тадқиқотлар институтининг директори тарихчи **Герберт Аптекер.** Содиқ ленинчининг номи ва бутун ҳаёти тинчликни ва инсониятнинг ўзини сақлаб қолиш учун фидокорона кураш билан чамбарчас боғлангандир. Л. И. Брежнев Лениннинг сиёсатини давом эттириб, ҳозирги замоннинг мана шу энг буюк вазифасини амалга ошириш йўлида куч-ғайратини аямади. Жаҳондаги барча **холис ниятли кишиларнинг** таҳсини ва миннатдорчилигига сазовор бўлди.

● Хитойнинг **«Жэньминь жибао»** газетаси Ю. В. Андроповнинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари қилиб сайланганлиги тўғрисидаги хабарни биринчи саҳифасида эълон қилиб қуйидагиларни таъкидлади: Ю. В. Андропов Л. И. Брежнев раҳбарлигида ишлаб чиқилган ички ва ташқи сиёсат бундан кейин ҳам давом эттирилади, деб айтди. Газета КПСС Марказий Комитети янги Бош секретарининг таржимаи ҳолини эълон қилди.

● КПСС Марказий Комитети Пленуми ишига ғарбда ҳам катта эътибор бермоқдалар. **Американинг ЮПИ агентлиги** қуйидагиларни уқтириб ўтади: «КПСС Марказий Комитетининг янги Бош секретари «Тинчликни империалистлардан илтимос қилиб олиб бўлмайди, тинчликни Совет қуролли кучларининг енгилмас қудратига таянибгина ҳимоя қилиш мумкин», деди.

Ю. В. Андроповнинг Совет Компартияси навбатдан ташқари Пленумидаги нутқи Совет Иттифоқининг янги раҳбарлари изчил ташқи сиёсат йўлини давом эттиравершидан далолат беради, деб таъкидлайди **Американинг Эй-Би-Си телекомпанияси.**

● Англиянинг **«Гардиан»** газетаси Ю. В. Андроповнинг Пленумдаги нутқи совет раҳбарларининг ташқи ва ички сиёсати ўзгармас эканлигини тасдиқлаганлигини уқтириб ўтади.

● Тинчликни сақлаб қолиш, деб таъкидлайди **«Морнинг стар»** газетаси, СССРнинг биринчи навбатдаги вазифаси бўлиб қолади.

(ТАСС, 13 ноябрь).

БУТУН КУЧИМИЗНИ КОММУНИЗМ ИШИГА БАҒИШЛАЙМИЗ

Замонамизнинг атоқли давлат ва сиёсат арбоби, тинчлик учун толмас курашчи Леонид Ильич Брежневнинг вафот этганлиги тўғрисидаги хабар Тошкент агрегат заводи меҳнаткашларини ҳам чуқур қайғуга солди. Минглаб ишчилар мамлакатимизда коммунизм қурилишида эришилган жуда катта муваффақиятлар билан номи боғлиқ бўлган инсоннинг ёрқин хотирасини ҳурмат билан эсга олиш учун мотам митингига келдилар.

Ишчи Б. Ибодбеков сўзга чиқади:

—Леонид Ильич Брежнев вафоти муносабати билан чуқур қайғу чекаётганлигимизни сўз билан изҳор қилиш қийин, дейди у. Леонид Ильичнинг партия ва совет халқи олдидаги хизматлари жуда катта. Унинг доно йўл-йўриқлари бизга ҳамиша қийинчиликларни бартараф этишга, ғалабага эришишга кўмаклашарди. Леонид Ильичнинг бутун фикри-зикри меҳнаткашлар манфаатларига бўйсундирилган эди. У Тошкентда бўлган вақтида Тошкент тракторсозлари тўғрисида фахрий меҳмонлар китобига ёзиб қолдирган ғоят самимий сўзлар заводимиздаги ҳар бир ишчи қалбига жо бўлган эди. Бу сўзлар бизга ҳам тааллуқлидир, чунки биз ишлаб чиқарган деталларнинг катта қисми тракторлар йиғиш учун жўнатилади. Ишимизга берилган бу баҳони эсда тутиб, бизлар бундан буён ҳам юксак сифатли ва пишиқ машиналар яратиш устида фидокорона меҳнат қиламиз.

Биз ишчилар, ер юзида тинчликни мустаҳкамлашга Леонид Ильич Брежнев қўшган буюк ҳиссани ҳамиша миннатдорчилик билан эсда тутамиз. Мана, салкам 40 йилдирки, тинч осмон остида меҳнат қилаётганлигимизда Леонид Ильичнинг хизматлари беқиёсдир.

Мотам митинги қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига зарбдор меҳнат билан жавоб беришни, бутун кучимизни партия Леонид Ильич Брежнев раҳбарлигида белгилаб берган планларни муваффақиятли бажаришга сарфлашни ўзимизнинг муқаддас бурчимиз, деб ҳисоблаймиз, деб ваъда бердилар. Сўзга чиққан кишилар КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари Пленуми қарорларини якдиллик билан маъқуллажакларини билдирдилар. (ЎзТАГ).

БИЗ ҲАМИША СЕН БИЛАН, ЖОНАЖОН ПАРТИЯ!

Тошкент тўқимачилик комбинатининг минглаб меҳнаткашлари мотам митингига тўпландилар. Ҳамманинг нигоҳи Леонид Ильич Брежневнинг қора лента билан ўралган портретига қаратилган.

—Ҳар биримиз учун азиз бўлган Леонид Ильичнинг вафоти муносабати билан ғамандуҳимизни изҳор қилиш учун сўз тополмаймиз, —деди митингда сўзга чиққан йигирувчи Абдурашид Абдукаримов. —Ленин ишининг содиқ давомчиси, замонамизнинг атоқли сиёсат ва давлат арбоби ҳаётдан кўз юмди. Леонид Ильич ўзининг бутун ёрқин ҳаётини партия ва халққа хизмат қилишга бағишлади. Совет кишиларининг бахт-саодатига, уларнинг фаровонлигини оширишга, ер юзида тинчликни сақлаб қолишга сарфлади. Совет Иттифоқининг бутун ишчилар синфи, барча меҳнаткашлар сингари биз тўқимачилар ҳам КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Коммунистик партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан юксак онглилик ва уюшқоқлик кўрсатиб, коммунизм йўлида янада ғайрат билан меҳнат қиламиз. Биз ҳамиша сен билан, жонажон партия, атрофингда ўз сафларимизни янада жипслаштиравeрамиз. Бизлар Леонид Ильич Брежневнинг бевосита иштирокида ишлаб чиқилган барча планларни амалга оширишга қасамёд қиламиз.

Митинг қатнашчилари бундан буён ҳам Советлар мамлакати бойлигини ва қудратини мустаҳкамлашга бутун куч ва ғайратларини сарфлашга азму қарор берганликларини, КПСС Марказий Комитетининг навбатдан ташқари пленуми қарорларини тўла қўллаб-қувватлашларини изҳор қилдилар.

(ЎзТАГ).

БУТУН ҲОСИЛНИ ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛАЙЛИК!

ПАХТАЗОРДАГИ ЖАСОРАТ

Вазият юксаклигида, Ватанга берган сўзимиз юксаклигида бўламиз— Ўзбекистонда пахта йиғим-теримини ана шу жанговар шиор остида якунлашяпти

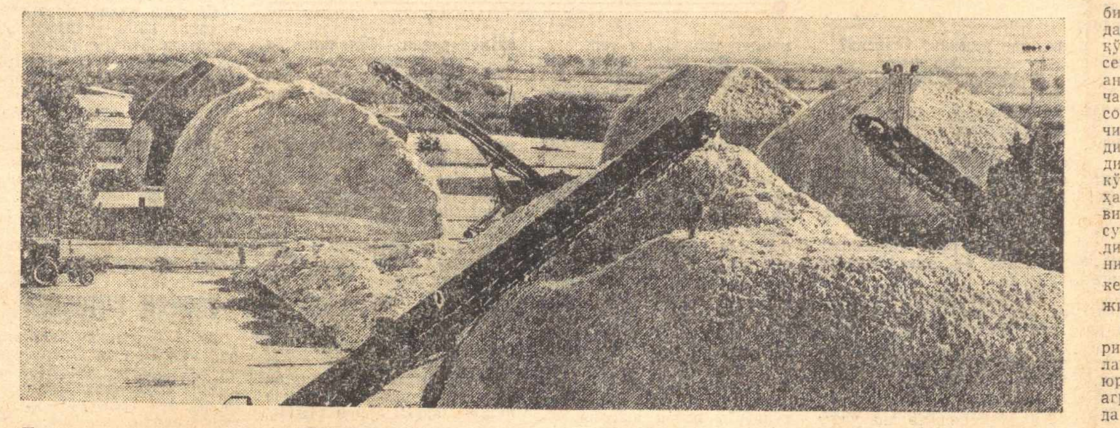

Пахтакорларнинг меҳнат вахтасидан ёзилган бу репортажни мен Тўрткўлдан олиб боряпман. Тошкентдан Тўрткўлгача Қизилқум устидан 1.100 километр учиб ўтиш керак. Мен у ерга юк ташиш рейси билан етиб бордим. ЯК-40 салони қоғозқоплар ва иссиқ кийимлар уюми билан тўла эди. Бу юк кооператорларнинг далага шошилинч равишда юборган ярим миллион пахтали куртка ва телпак, миллион жуфт кирза этик комплектларининг сўнгги партияси экан — одатда иссиқ кунлари бўладиган бу мавсумда пахтакорларга ана шундай одатдан ташқари юк керак бўлибди.

Шу куни қуёш чиқиб турарди, мен қоплар ва қутилар оралиғидаги ўриндиққа жойлашиб беихтиёр ўйладим: балки бу юклар энди зарур бўлмас. Аммо биз саҳро ўртаси устидан учиб улгурмасимизданоқ самолёт қанотлари остида шимол томондан кумушсимон булут ёпирилиб кела бошлади — бу Ўрта Осиёга совуқнинг янгидан хуруж қилиши белгиси эди. Тўрткўл қўниш майдонида яна тўзон кўтарилганди. Тўрткўл район ижроия комитети раиси Абдулла Юсупов билан тўғри далага йўл олдик.

Мен «Намуна» колхозидаги танишим Сафарбой Рўзимовни далада тезда таний олмадим. Бригадир бундай пайтларда одатда ё комбайн олдида, ё хирмон бошида пахта ортилган машиналарни тайёрлов пунктига жўнатиш билан банд бўларди. Бу ерда эса у ҳамма билан эгат оралаб юрган экан.

Рўзимов бригадаси ишни дўндириб қўйди: ўз участкасидаги 70 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 57 центнердан пахта олди, унинг деярли ҳаммасини биринчи ва иккинчи сортларга топширди. Худди шундай сўзларни давлатга пландаги 3.250 тонна ўрнига 3.550 тонна биринчи сорт пахта топширган колхоз ҳақида ҳам — бошқа еттита колхоз ва тўртта совхознинг ҳаммаси ҳақида ҳам алоҳида ҳолда, пландаги 49 минг тонна ўрнига кейинги йилларда энг юқори кондициядаги 54 минг тонна пахта тайёрлаган район ҳақида ҳам айтиш мумкин. Ва ниҳоят, Қорақалпоғистон автоном республикасининг ўзи пландаги 400 минг тонна ўрнига қарийб 430 минг тонна пахта тайёрлаб қўйди. Сўнгги чаноқларни йиғиш қийин бўлади, лекин бу ҳам пахта, уни ҳам териб олиш керак.

Бу ҳақда гарчи ҳали исиниб улгурмаган бўлса-да, тез киришиб кетган Рўзимов чой қуяётиб, бошқа сўзлар билан бўлса ҳам, гапирди. Бирдан ёзни эслаб қолди. Унинг сувчиларидан бири далага ўз «Жигули»сида келарди. Сув тутишда, агар бу иш механизациялашмаган бўлса, асосий қурол кетмон ҳисобланади, сувчилар унинг дастасини узун қилишади — шундай ишлаш қулайроқ. Лекин дастаси узун кетмон машинага сиғмайди, сувчи уни калта қилиб олади.

— Биз унга бошқа сувчилар қандай ишласа, шундай ишлаш керак деб айтдик, — бригадир кулиб қўяди. — Сен энди биз айтгандай ишлолмайсан. Дала ҳам «ишлов бермоқ» сўзини ёқтирмайди. Дала «парвариш қилмоқ» сўзини хуш кўради. Ғўза ҳали ўсар экан у бамисоли гўдак...

Йигит ҳаммасини тушунди, кетмон дастасини алмаштирди, машинада кам юрадиган, кўпроқ яёв келадиган бўлди.

Тўрткўлликларнинг феъли мулойим. Аммо улар деҳқончилик тажрибасида ўзига хосдир. Уларнинг асосий дала юмушларидан ғўза яганаси қолган. «Баҳорда нима қолдирсанг, кузда шуни оласан», — шундай нақл бор уларда. Уларни ўзлари яратган агротехника усулидан бошқасига ўргатиш қийин, уларда Ўзбекистонда ва мамлакатда энг серҳосил районлардан бири бўлган шаън учун жонкуярлик мавжуд. Бу жонкуярлик кўпинча уларда экинни, керак бўлганда кетмондан воз кечмай парваришлаш фикрини уйғотади.

Худди шунинг ўзи шу ерда бу йилги сув танқислиги қийинчилигини енгди. Августда одамлар баҳор ва ёзнинг ноқулай келганлигидан ноліб апробация натижаларига ошкора назар ташлашди — бу апробация ўшандаёқ план ва мажбуриятнинг бажарилишига кафолат берарди. Сентябрь ойида асосий ҳосилнинг тўртдан уч қисмини йиғиштира олдилар. Октябрда, ҳатто тинимсиз ёмғир ёққанда ҳам маррани эгаллаш учун интилишди, ҳозир эса қор тагида қолган ҳосил толаларини ўз планини бажариш ташвишида эмас, балки эндиликда бошқаларга ҳам, бутун республикага ёрдам бераётганликнинг қувончини ҳис этган ҳолда йиғиштириб олишяпти. Шунинг учун Рўзимов билан суҳбатимиздан кейин уни далага кузатганимизда, одамлар қор учқунлари тагидаги сўнгги чаноқларни этакка солганларида мен Тўрткўлнинг асосий сабоғи — бу ёздаги қизғин меҳнатда деб ўйладим. Шароитлари, меҳнат анъаналари ва ишчи ресурслари бир хил бўлган бошқа воҳаларда ана шу сабоқни амалда қўлланишта фойдали бўлур эди.

«Намуна»да бригадаси рекорд ҳосил оладиган миришкорлардан яна бири, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тўхтахон Ёқубова билан тағин кўришгимиз келди, — унинг бригадасида 55 гектар майдоннинг ҳар гектаридан бу йил 62 центнердан ҳосил олинди. Аммо Тўхтахон ҳозир Жамбасқалъада вахта сменасида эканлигини айтишди, у ерда бригаданинг кўчма бўлинмаси бор экан.

Жамбасқалъа харитадан жой олган. Одамлар яратган бу кичик воҳа Амударёдан кўтарилган ўзига хос мўъжиза Қизилқумда кескир яшил дала янглиғ кўзга ташланади. Йўл бўйлаб айрилиш бор — йўллар қўриқдаги «КПСС XXV съезди», И. Р. Қурбонов номли, дон-чорвачиликка ихтисослашган «Целинник» ва ҳозирча хўжалик ҳисобидаги участка деб ҳисобланадиган «5-А» совхозларига ажралади. Бу ерда биз район партия комитети биринчи секретари Қосим Нурумбетов билан учрашдик. У уч кунидан икки кунини шу ерда, қўриқда ўтказади. Райком секретари летучкани ҳам ана шу йўл айрилган жойга чақирди, унга «Кирккизирсовхозстрой» тресті қурувчиларини, хўжаликларнинг директорларини таклиф қилди ва шамолдан ёқаларини кўтарган ҳолда беркитиб, ҳали автомашиналарнинг совиб улгурмаган радиаторига суяниб улар билан кенгашди: Жамбасқалъа — районнинг истиқболи, ҳозир эса келгуси йил ҳосили ҳақида жиддий ўйлаш муҳимдир.

Сўнгра 5-совхоз директори Юсуфбой Иброҳимов билан хўжалик далалари томон юрамиз. Иброҳимов ҳозир агрофакнинг бешинчи курсида сиртдан ўқийди, унгача олий партия мактабини битирган, ундан олдин эса... консерваторияда трубада чалиш курсини битирди, жонажон шаҳрида оркестрга бошчилик қилди. Лекин далага бўлган меҳри устун келди (отаси шу ерда райком секретари бўлган ва бир вақтлар чўл ўзлаштиришни бошлаган). Юсуфбой қўриққа консерваторияни битирган хотини билан, уч фарзанди ва ўттиз чоғли тенгдошлари ва дўстлари билан отланди.

У бизни машина-мелиоратив отряди бошлиғи Тўхтабой Худойқулов билан ва унинг уч ўртоғи: скреперчи Абдулла Иброҳимов ва бульдозерчилар Абдулла Пошшаев ҳамда Мақсад Баллиевлар билан таништирди. Йигирма тўрт йигитдан ташкил топган отряд бу йилги экиш мавсумига 450 гектар янги ерни тайёрлаб улгурди, деҳқонлар уларнинг ишини чигит экиб мустаҳкамлашди, бу совхоз районда биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планини сентябрдаёқ бажаришга, бугунги кунгача эса 1.225 тонна ҳосил йиғиштириб олишга анчагина ёрдам берди. Аммо дала ҳозирги кунда ҳам очилган пахтадан оқариб ётибди, ҳосил йиғим-теримига ёшларнинг чоғроқ отряди (хўжаликда — деярли ҳаммаси ёшлар) билан бирга оталик ташкилотдагилар — Тўрткўл медицина билим юрти қизлари қаторида «ўз даласи»га этак тутган танишларимиз — мелиораторлар ҳам чиқишди.

— Қўриққа кўпроқ одам керак. — дейди райком секретари. — Бу ёқларга келишни хоҳловчилар кўп. Аммо бу ерда тезроқ уй-жой қуриш керак, ҳа, уй-жой.

Мен бу ҳам Тўрткўлнинг муҳим сабоғи деб ўйлаб қолдим: кейинги йилларда Мирзачўлда ҳам, Қарши даштида ҳам турар жой ва маданий-маиший қурилишда ортда қолишдан нолишяпти.

Биз Жамбасқалъадан Тўрткўлга қайтганимизда қоронғи тушиб қолганди. Қор авжига оларди. Аммо теримчилар ҳамон далада эдилар.

— Осон келган мавсум тезда эсдан чиқиб кетади, — дейди Қосим Нурумбетов, — қийини эсда қолади. Аммо бунақаси ҳеч бўлмаган бўлса керак. Бугунгидек, республиканинг барча шаҳар ва посёлкалари қалб амрига биноан қишлоқларга ёрдамга ошиққани, одамлар бутун октябрда тиним билмаган жалада ишлагани, ноябрдаги шундай совуқда меҳнат қилгани ҳечам бўлмагандир.

Четдан юз минглаб шаҳарликларни жалб этишга мажбур бўлинган қийин мавсум ўз изини қолдирмай қўймайди: студентларда — галдаги семестрга, ишчи коллективларида — йилнинг сўнгги ойлари ишлаб чиқариш планларига, хўжаликларнинг ўзида эса — иқтисодий рентабеллик даражасига таъсир этади. Аммо уларнинг ҳаммаси бир неча баравар иқтисодий пировард натижа билан қопланиб кетади, чунки пахта ўз оти билан пахта, унинг халқ хўжалигидаги ўрни маълум, маънавий қуввати ҳам бор— планни бажариш учун ҳамиша бутун халқнинг юксак онглилиги ва уюшқоқлиги керак.

Мамлакатнинг асосий «оқ олтин» цехида буни ҳамиша эсда тутишади. Тошкент, Хоразм, Бухоро областлари ва Қорақалпоғистон АССРдан кейин Навоий области пахта тайёрлаш планини бажарди. Кейинги кунларда Фарғона ва Андижон областларида тайёрлов суръатлари кескин кўтарилди. Сурхондарё области ҳамма йиллар учун рекорд саналган ипак пахта ҳосилини — 263 минг тоннадан кўп ингичка толали пахта берди. Умуман Ўзбекистон бўйича 5.6 миллион тоннадан зиёд пахта тайёрланди, республика меҳнаткашлари ҳар қандай синовларда ҳам вазият юксаклигида, ҳамиша бўлганидек, Ватанга берган сўзга содиқ қолиш учун интилмоқдалар.

Г. ДИМОВ,

«Известия» мухбири. Ўзбекистон ССР, Тўрткўл.

(«Известия» газетасининг 14 ноябрь сонидан).

Суратда: Қорақалпоғистон АССРнинг қўриқ Элликқалъа районидаги пахта қабул қилиш пункти.

Р. Жуманиёзов фотоси.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

ДЎСТЛИК ИТТИФОҚИНИНГ СЪЕЗДИ

БРАТИСЛАВА. Бу ерда Чехословакия — Совет дўстлик иттифоқи Словакия ташкилотининг съезди очилди.

Съезд делегатлари ўртоқ Л. И. Брежнев хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олдилар.

Докладчи Чехословакия — Совет дўстлик иттифоқи Словакия Марказий Комитетининг биринчи секретари Карел Шавел ҳозирги вақтда қарийб бир миллион киши ташкилотга аъзо эканлигини айтди. Иттифоқ аъзолари Словакия меҳнаткашлари орасида коммунистик қурилишда совет халқи эришган ютуқларни пропаганда қилишга, уларни социалистик интернационализм, Чехословакия — Совет дўстлигига садоқат руҳида тарбиялашга катта эътибор бермоқдалар.

ПЕРУНИНГ ТАЛАБИ

ЛИМА. Перу Ташқи ишлар министрлиги ҳаво қатнови тўғрисида АҚШ билан тузилган битим тўхтатиб қўйилганлиги ва Перу томони янги битим тузилишини талаб этаётганлигини маълум қилди.

1946 йилдан бери амалдаги битим Қўшма Штатларга Перу авиакомпанияларига нисбатан камситувчи сиёсат ўтказиш имконини бермоқда. АҚШ шу йил июль ойида Перунинг «Аэроперу» компанияси манфаатларига зарар етказган ҳолда «Истерн эрлайнз» компанияси учун имтиёзли шароитларга эга бўлди. Ҳозирги вақтда Вашингтон яна бир авиакомпаниянинг Перуда имтиёзли шартлар билан учишига рухсат берилиши учун уринмоқда.

Вашингтоннинг ҳаво қатнови тўғрисидаги камситувчи сиёсати Америка томони Перу газламаларини АҚШга импорт қилишни чеклаш соҳасида қабул қилган янги тадбирлар билан мушкуллашган икки томонлама муносабатларда яна бир омил бўлди. Перуда бу сиёсат қораланаётганлиги сабабли мамлакат президенти расмий визит билан АҚШга боришини бекор қилди.

КОБУЛДА ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯ

КОБУЛ. Афғонистон пойтахтида «Социал иқтисодий ривожланиш ва ҳарбий хавф» деган мавзудаги халқаро конференция ўз ишини давом эттирмоқда. Жаҳон Тинчлик кенгашининг ташаббуси билан чақирилган конференция қатнашчилари ўз нутқларида империализм авж олдирган қуролланиш пойгаси, у чиқарган ҳарбий можаролар ёш мустақил давлатларни ўз ривожланишига зарар етказган ҳолда мудофаа учун харажатларни кўпайтиришга мажбур этмоқда, дедилар. Конференцияда 50 дан ортиқ мамлакат ва халқаро ташкилотларнинг вакиллари иштирок этмоқда. Фақат тинчлик ва тинч-тотув яшаш шароитидагина барча кучларни иқтисодий ва социал тараққиёт учун тўла сафарбар этиш мумкин.

Конференцияда сўзга чиққан Афғонистон ва Никарагуа вакиллари янги жамият қуриш соҳасида ўз мамлакатлари эришган муваффақиятлар тўғрисида гапирдилар.

Халқаро анжуман иштирокчилари Л. И. Брежнев вафоти муносабати билан СССРнинг АДРдаги элчихонасига бориб ҳамдардлик дафтарига имзо чекдилар.

МИЛИТАРИСТИК ЙЎЛ ТАНҚИД ҚИЛИНМОҚДА

ЛОНДОН. Лейбористлар партиясининг «эҳтиётдаги» ҳукумати аъзоси Жон Силкин консерваторлар ҳукумати ўтказаётган милитаристик йўлни, унинг Британия оролларида Американинг қанотли ракеталарини жойлаштиришга, шунингдек сув ости ядро флотини янгилашга тайёр турганлигини кескин танқид қилди.

У «Лейбор уикли» ҳафтаномасининг мухбири билан суҳбатда бундай сиёсат мамлакат хавфсизлигини хавф остига қўяди, деди. Лейбористлар партияси, деб уқтирди у, ўзининг ядровий қуролсизланиш сиёсатига содиқ эканлигини таъкидлайди ва бу мажбуриятни ўзининг сайлов олди манифестига киритади. Англия диёрида Американинг ядро қуролини жойлаштиришдан воз кечиш — ҳозирги мураккаб халқаро вазият шароитида бирдан бир оқилона йўлдир.

Лейбористлар навбатдаги парламент сайловида ғалаба қозонган тақдирда, деди Ж. Силкин, Британиянинг «ядровий кучлари»ни кўпайтириш программасини амалга оширишдан воз кечиш ҳисобига ҳарбий харажатларни қисқартириш йўлини ўтказади.

ПОЛЬША — ҲИНДИСТОН МУЗОКАРАЛАРИ

ДЕҲЛИ. Бу ерда Ҳиндистонга расмий визит билан келган Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси ташқи ишлар министри С. Ольшовский билан Ҳиндистон ташқи ишлар министри П. В. Нарасимха Рао ўртасида музокаралар давом эттирилди. Икки томонлама муносабат масалалари, ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш йўллари кўриб чиқилди.

(ТАСС, 14 ноябрь).

РЕСПУБЛИКА МАТБУОТ МАРКАЗИ

14 ноябрь эрталабгача республикада 5.613.026 тонна пахта терилди. Шундан 3.079.501 тоннаси машиналар бункеридан бўшатилди. Шу кунгача 440.106 тонна қимматбаҳо ингичка толали пахта тайёрланди.

Ўтган куни тайёрланган 29.621 тонна хом ашёнинг 13.610 тоннаси машиналарда терилди. Бир кунда 1.301 тонна ипак пахта йиғиштириб олинди.

КАТТА МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР. Қўнғирот райони меҳнаткашлари давлатга 15.200 тонна «оқ олтин» сотиб, пахта тайёрлаш йиллик планини адо этдилар. Ҳар гектар ердан 26 центнердан ҳосил кўтарилди. Бу йилгидек оғир шароитда «Қўнғирот» совхозидан Урозбой Умаров бошлиқ илғор бригада коллективи ҳар гектар ердан 60 центнердан ҳосил кўтаришга эришди. Бу кўрсаткич шу хўжаликдаги Гулойсин Баҳраддинова бошлиқ бригадада 58 центнерни ташкил этди.

Район меҳнаткашлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, она-Ватанга яна 800 тонна пахта сотиш мажбуриятини олдилар.

35 ЦЕНТНЕР УЧУН

ТОШКЕНТ. Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози меҳнаткашлари социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар. 1.585 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32,1 центнердан ҳосил кўтарилиб, ялпи хирмон 5.080 тоннани ташкил этди. Б. Алибоев, К. Назимов, О. Хуршаков ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 35—40 центнерга етди. Хўжалик пахтакорлари 35 центнерлик маррани кўзлаб меҳнат қилмоқдалар.

МАЖБУРИЯТ ҲИСОБИГА

НАМАНГАН. Наманган районидаги Дзержинский номли колхоз меҳнаткашлари биринчи довондан ошдилар. Ҳар гектар ердан 35,7 центнердан ҳосил кўтарилди. Ялпи ҳосилнинг 60 проценти машиналарда териб олинди. Колхоз деҳқонлари яна 330 тонна пахта топшириб, ҳосилдорликни 39 центнерга етказиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Косонсой районидаги Худойбердиев номли совхоздан Пўлатхон Раҳматов бошқарувчилик қилаётган бўлим маррага етди. Давлатга 2.270 тонна пахта сотилди. Ҳосилдорлик 36,3 центнерни ташкил этди.

ПЛАН БАЖАРИЛДИ

БУХОРО. Когон районидаги Калинин номли колхоз ва Шофиркон районидаги «Шофиркон» колхози пахтакорлари ғалаба рапортига имзо чекдилар.

Калинин номли колхозда ялпи ҳосил 4.050 тоннани ташкил этиб, ҳосилдорлик 37 центнерга етди. Ленин ордени нишондори Т. Саҳибоев, Ж. Рамазонов, Т. Жўраев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда бу кўрсаткич 42—45 центнерни ташкил этди. Н. Болтаева, М. Жўраева, Э. Умарова, М. Насриддинова каби чевар теримчилар хирмонга 10—12 тоннадан хом ашё тўкдилар. Ҳозир хўжалик далаларида 9 кўрак териш ва 5 кўрак тозалаш машиналари ишлаб турибди. Мавсум охиригача хўжаликда яна 500 тонна пахта тайёрланади.

«Шофиркон» колхози ҳар бир гектар ердан 41 центнердан ҳосил кўтариб 3.323 тонналик хирмон бунёд этди. Хўжалик деҳқонларининг аҳди— ҳосилдорликни 50 центнерга, ялпи хирмонни эса 4 минг тоннага етказишдир.

СЎЗЛАРИНИНГ УСТИДАН ЧИҚДИЛАР

САМАРҚАНД. Пайариқ районидаги «Соҳибкор» совхози деҳқонлари юбилей йили учун олинган социалистик мажбуриятларини бажардилар. Хирмонга пландаги 870 тонна ўрнига 1.170 тонна «оқ олтин» топширилди. Ялпи ҳосилнинг 70 проценти машиналарда терилди. Ҳосилдорлик 42 центнерни ташкил этди. Н. Мислибоев ва Т. Эшонқулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳар гектар ердан 60 центнердан ҳосил кўтарилди. Совхоз пахтакорлари яна 330 тонна пахта топшириб, ҳосилдорликни 45 центнерга етказиш учун курашмоқдалар.

ДОВОН ОШИЛДИ

СУРХОНДАРЁ. Областда 14 ноябргача 7 район, 41 хўжалик, 1.400 дан зиёд бригада социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқда.

Шеробод районидаги В. Қодиров номли совхоз чўлқуварлари йиллик планни бажардилар. Хирмонга 6.970 тонна пахта топширилди.

Йиғим-терим охиригача совхозда ҳар гектар ердан яна 5 центнердан ҳосил кўтариш режалаштириб олинди.

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

НАВОИЙ. Навоий районидаги «Зарафшон» совхозидан Олия Зарипова бошлиқ оилавий звено бир кунда хирмонга 370 килограмм «оқ олтин» топширди. Илғор теримчи ўз қизлари Олима ва Озодалар билан мавсумда 17,5 тонна пахта терди. Шонли юбилей шарафига оилавий звено аъзолари яна 2,5 тонна пахта теришга сўз бердилар.

ДАЛА ГВАРДИЯЧИЛАРИ ОЛДИНДА

ХОРАЗМ. Шовот районидаги «Коммунизм» колхози пахтакорлари ҳар гектар ердан 38 центнердан «оқ олтин» кўтариб йиллик планни адо этдилар. Эл хирмонига 5.300 тонна хом ашё топширилди. З. Матёқубов, А. Аҳмедов, Ғ. Эгамов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 42—50 центнерга етди.

Хўжалик далаларида 17 «зангори кема» юксак унум билан ишлатилди. Механизаторлар ялпи ҳосилнинг 3.150 тоннасини «пўлат этак»лардан бўшатишди.

ШОЛИКОРЛАР ҒАЛАБАСИ

СИРДАРЁ. Ворошилов районидаги «СССР 50 йиллиги» совхози деҳқонлари 15.200 тонна шоли етиштириб, катта ғалабани қўлга киритдилар. Давлатга 11.500 тонна қимматбаҳо хом ашё сотилди. Ҳар гектар ердан 56 центнердан ҳосил кўтарилди. Хўжаликда шудгорлаш иши қизғин тус олди.

x x x

Боёвут районидаги Руцкий номли совхоз пахтакорлари маррага етдилар. Тайёрлов пунктларига 8.610 тонна пахта топширилди. Ҳосилдорлик 30,7 центнерни ташкил этди. Хўжаликнинг У. Эшонхонов ва М. Бўронов ўртоқлар бошлиқ бўлимларида ҳосилдорлик 32—36 центнерга етди. Йиғим-терим охиригача совхозда яна 600 тонна «оқ олтин» тайёрланади.

ПАХТА—ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 14 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён

ТОШКЕНТ	0,05	109,09	—	103,13
ҚҚАССР	0,42	107,18	0,30	90,35
ХОРАЗМ	0,31	107,03	0,46	98,86
БУХОРО	0,25	103,42	0,15	45,37
НАВОИЙ	0,28	100,29	0,39	77,83
Сурхондарё	0,32	94,51	0,24	60,25
Самарқанд	0,63	91,04	0,81	85,79
Фарғона	1,03	91,00	0,49	82,00
Қашқадарё	0,69	90,02	1,06	31,58
Андижон	0,73	89,84	—	71,59
Жиззах	0,51	89,51	0,02	77,54
Сирдарё	0,30	89,50	0,08	86,25
Наманган	0,60	87,50	0,52	61,92
Республика бўйича	0,51	95,30	0,35	78,56
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
НАМАНГАН	1,66	151,00	—	38,93
НАВОИЙ	0,27	141,17	0,03	116,43
БУХОРО	0,32	116,31	—	57,33
СУРХОНДАРЁ	0,31	114,88	0,52	89,09
ҚАШҚАДАРЁ	0,34	103,24	0,45	70,68
Республика бўйича:	0,34	112,85	0,44	81,91

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарганлиги учун қуйидаги район «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Қўнғирот райони — район партия комитетининг секретари ўртоқ Абдиров, район ижроия комитетининг раиси ўртоқ Матчонов, район ижроия комитети қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Ешмуратов, райсельхозтехника бошқарувчиси ўртоқ Отеулиев, район сув хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Абдуллаев, район қишлоқ хўжалик ходимлари касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Режепов, район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Шарипов.

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

МУШКУЛ АҲВОЛ

Ҳозирги вақтда бутун АҚШни қамраб олган иқтисодий турғунликдан қандай қилиб тезроқ ҳоли бўлиш йўллари ҳарчанд изланса ҳам бу аҳвол узоқ давом этиши аниқ бўлиб қолди. Мамлакатда энг йирик «Бизнес Коунсл» корпорацияси 200 ташкилотининг раҳбарлари юз берган аҳволни синчиклаб ўрганиб чиққанларидан сўнг ана шундай хулосага келдилар.

Қўшма Штатлардаги ишбилармонликда жаҳонга машҳур кишилар ҳам ҳозирги кунда энг юксак поғонага кўтарилган ишсизлик даражасининг камайишига сира умид боғламаётганликларини маълум қилишмоқда. «Ишсизлик урушдан кейинги даврда энг юқори даражага кўтарилди» деб таъкидланади «Бизнес Коунсл» корпорациясининг докладида.

«Ҳозирги кунда эълон қилинган статистика маълумотлари рақамлари АҚШ экономикасининг аянчли аҳволда эканлигини кўрсатди» деб ёзади, ана шу муносабат билан мамлакат ишбилармон доираларининг журнали «Бизнес Уик». Бу аҳволдан қандай қилиб чиқиш мумкинлиги ҳамон муаммо бўлиб турибди, деб таъкидлайди журнал.

ЎЗ ЮРТИНИ ТАРК ЭТИБ

Ғарбий Берлинда аҳолининг камайиб бориш жараёни ҳамон давом этмоқда. Бу соҳада шаҳар жаҳонда олдинги ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Бу ерда эълон қилинган статистика ахбороти маълумотларига кўра сўнгги беш ой ичида Ғарбий Берлинда 8100 киши камайган. 1970 йилдан то 1980 йилгача эса шаҳарда 220 мингдан ортиқроқ аҳоли қисқарган эди.

Кузатувчиларнинг фикрича, аҳолининг камайишига Ғарбий Берлин экономикасининг бир неча йилдан бери қийинчиликларга дуч келаётгани сабаб қилиб кўрсатилмоқда. Ғарбий Берлиндаги аҳолининг бир қисми ўз юртини тарк этиб, бошқа хорижий мамлакатларга кўчиб кетишга мажбур бўлмоқда. Буларнинг ҳаммаси корхона эгаларининг ишчи ўринларини бетўхтов қисқартириб туришлари, саноат корхоналарининг бирин-кетин ёпиб қўйилиши, ишсизларнинг кўпайиши туфайли содир бўлмоқда. Ҳозир Ғарбий Берлинда ишга яроқли аҳолининг 8,3 проценти ишсиз.

ЖАМИЯТНИНГ ОРТИҚЧА ЮКИ

Ғарб мамлакатларида кўпроқ иш стажига эга бўлган, аммо ҳозирги кунда бир оз кексайиб қолган ишчиларнинг аҳволи тобора ёмонлашиб боряпти. Женевадан хабар берилишича, бу ерда жойлашган Халқаро меҳнат ташкилоти бу манзарадан жиддий ташвишланмоқда. Чиндан ҳам ишдан бўшаб қолган кекса ишчи бундан кейин бирор юмушга ўрнашиб олишни хаёл қилмаса ҳам бўлади. Ташкилотнинг «Миллатлар бирлашмаси» деб номланган махсус журналида юқоридаги фикрлар ғоятда ишончли тарзда далиллар билан кўрсатиб ўтилади. Баъзи ҳолларда ўрта ҳисобда 55 ёшдан ошган кишиларнинг фақат бир қисмигина бир амаллаб ишга жойлашишлари мумкин. Ана шу муносабат билан журнал меҳнат аҳлининг ушбу табақаси ғоятда таҳқир этилаётганини кўрсатиб ўтади. Бундай ишчиларнинг ягона «айби», деб таъкидлайди журнал, уларнинг кекса бўлиб қолганликларидир. Фақат шунинг учун ҳам улар Ғарб мамлакатларида жамиятнинг ортиқча юки деб ҳисобланадилар.

Республикамиз бўйлаб

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

Ховос районида Ватанимиз юбилейи арафасида СССР 60 йиллиги номли янги совхоз ташкил этилди. Жиззах области колхоз ва совхозларига озуқа етказиб берадиган бўлади. Хўжалик деҳқонлари мелиораторларнинг мадади билан раис ва беда етиштириш учун 500 гектар ер олдилар. Келгуси йил вегетацияси учун ерларни тайёрлаш билан бир қаторда 200 бош қорамол боқишга мўлжалланган чорвачилик комплекси ва 750 тонна озуқа сиғадиган силос омбори қурилмоқда.

ЧИҚИНДИДАН ФОЙДАЛАНИБ

Янгийўлдаги ғишт заводида ғишт пиширишда чиқинди газлардан қайта фойдалана бошланди. Бу ерда печлардан қуритиш бўлимига иссиқлик трассаси ўтказилди. Тайёр маҳсулотни чиқариш учун эндиликда қўшимча иссиқлик энергияси сарфлашга эҳтиёж қолмади: ишлаб чиқаришнинг энергетика чиқиндилари бунда қўл келди. Формовка цехини иситиш учун корхонанинг бошқа участкаларига ҳам, шунингдек душхоналарни иситиш учун ҳам иссиқ ҳаво юборилмоқда.

Тошкент шаҳри ўзининг 2000 йиллик юбилейига қизғин тайёрланмоқда. Пойтахт бинокорлари шаҳарнинг юбилейи олдидан катта қурилиш ишларини олиб бормоқдалар. **Кўчалар муҳташам иморатлар билан янада кўркам бўлиб бормоқда. Суратда В. И. Ленин номли проспектда қад кўтарган уйлар тасвирланган.**

В. Сироткин фотоси.

СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

Дунё кўрган одамлар билан ҳамсуҳбат бўлмоқ ниҳоятда завқли! Улар босиб ўтган йўл, ташвиш ва қувончларга тўла воқеалар тафсилоти бир неча китобга арзигулик. Ҳар гал Аҳад бобо Асадов билан учрашганда шу ҳақда ўйлайман. Унинг хотираларини катта ишонч билан тинглаб, ҳайрон бўламан. Бугунги бахтиёр авлод яшаётган замонни бунёд этиш учун курашган кишилар хаёлимда гавдаланади. Ана шу фидойилар ҳақида сўзлагим, уларнинг жўшқин ишлари ва ҳаётлари ҳақида ҳикоя қилгим келади. Зотан улар порлоқ жамиятимиз пойдеворининг биринчи ғиштини қўйганлар.

Қуйидаги ҳикоялар ана шулар тўғрисидадир.

...чада яшайди. Пенсионер. Республикада хизмат кўрсатган маданият ходими.

БИРИНЧИЛАР

РУСТАМ МУАЛЛИМ

Зарафшон дарёси бўйида сигир боқиб юрган зармитанлик болалар Аҳаднинг халлослаб югуриб келаётганини кўриб, ҳайрон бўлишди.

— Нима гап, тинчликми? — сўради болаларнинг ёши каттароғи Тожиддин Аҳадга пешвоз чиқиб.

— Қишлоғимизда янги мактаб очилди, — деди Аҳад нафасини ўнглаб.

— Ростми? Кимдан эшитдинг?

— Юринглар, бориб кўрамиз, одамлар ўша ёққа кетишяпти.

Болалар қий-чув кўтариб югуриб кетишди.

Улар Ражаб саррофнинг ҳовлисида очилган янги мактабга етиб келишганда, ўрик соясида китоб варақлаб ўтирган муаллим йигитдан бошқа ҳеч ким йўқ эди. Муаллим болаларни кўриши билан китобни ерга қўйиб:

— Келинглар, келинглар, қани ичкарига, марҳамат, — деди.

Болалар муаллим йигит таклифини рад этишга ҳам, унга бир нима деб жавоб қайтаришга ҳам ҳайрон бўлиб қолишди.

— Кимнинг ўғлисан?

— Отам йўқ, вафот этганлар.

— Исминг нима?

— Фатулла.

— Менинг исмим Рустам, — деди муаллим болаларга қараб. — Қани яқинроқ келинглар, ўқишни хоҳлайсизларми?

Болалар бир-бирларига маъноли қараб олишди. Улар нимадандир ҳайиқаётганга ўхшардилар.

— Бу ўрис мактабими? — ниҳоят савол беришга журъат этди Тожиддин.

— Бу гап қаердан чиқди? Совет мактаби, янги мактаб Сизларга ўхшаган ёш авлоднинг савод чиқариши учун очилган. — ўқитувчи йигит китоб орасидан бир варақ қоғоз олиб ўқий бошлади. — ана, қаранглар, ҳозир олти нафар бола мактабга ёзилди. Муҳаммад, Тўла, Муқим, Рўзи...

— Бу — ўрис мактаби, — деди яна бояги Тожиддин исмли бола дўриллдоқ овоз билан. — Бунда ўқиганлар кофир бўлади.

— Э, ёш дўстим, бу гапни ким тарқатди? — Рустам муаллим аввалига басharaсини буриштириб ўйга ботди, сўнг кулиб қўйди-да, гапида давом этди: — Болалар, билиб қўйинглар, янги мактаб очилишидан фақат бой-бойваччалар норози. Сизлар-чи, Сизлар худди мендек оддий, меҳнаткаш халқ фарзанди-ку. Уст-бошларингиздан шундоққина кўриниб турибди. Қани айтчи, сен кимнинг ўғлисан?

— Асад бобонинг.

— Отанг нима иш қилади?

— Бозиёф ёвонида ер ҳайдайдилар.

— Демак, деҳқон ўғлисан, шундайми? — Аҳад елкасини қисганча жим ўтирарди.

— Мактабда ўқишни хоҳлайсанми?

— Отам рози бўлсалар, ўқирдим, — деди ниҳоят чайналиб.

Муаллим йигит болаларга амирнинг қочиб кетганлиги, қизил аскарлар томонидан босмачи тўдалари ҳам яқин орада тугатилиши, ҳамма тенг ва эркин яшайдиган замон барпо этилганлиги ҳақида, Ленин ҳақида, унинг ёш авлодга қарата «Ўқиш, ўқиш ва яна ўқиш!» деб айтган сўзлари тўғрисида тўлқинланиб сўзлади. У ҳали гапини тугатмаган ҳам эдики, Фатулла болалар тўпидан ажралиб чиқиб:

— Мени ёзинг, мен ўқийман, — деди.

— Ана бу қўрқмас йигит экан. Қани фамилиянгни айт, — ўқитувчи қўлига қоғоз-қалам олар экан, Фатуллага термулди. Бола «Фамилия» сўзининг маъносини тушунмади, шекилли, яна:

— Отим — Фатулла, — деди.

— Исминг — Фатулла, отангнинг исми нима?

— Хўжақул.

— Хўжақул. Йўқ, яхшиси Хўжа деб ёзаман. Энди бизнинг хуррам замонда «қул» сўзи бўлмайди. Уқдингми, демак, Фатулла Хўжаевсан. Эртадан бошлаб мактабга кел, дафтар, қаламни ўзим топиб бераман.

Шу куни Фатулладан бошқа барча болалар хомуш ҳолда уй-уйларига тарқалишди. Аммо орадан кўп ўтмай улар ҳаммаси, жумладан Аҳад ҳам янги мактабга қатнаб, биринчи ўқитувчилари Рустам муаллимдан сабоқ ола бошладилар.

ИЛОВА: Зармитанда очилган дастлабки совет мактабининг биринчи муаллими Рустам Абдураҳмонов кейинчалик бутун Ўзбекистонга кенг танилган журналист ва таржимон бўлиб етишди. Ҳозир у Тошкент шаҳридаги Немирович-Данченко кўчада яшайди. Пенсионер. Республикада хизмат кўрсатган маданият ходими.

КИМГА ТЎЙ, КИМГА...

Зармитан шўроси раисаси Муҳаррама Икромованинг фожиали ўлими тўғрисидаги шум хабар қишлоқда яшин тезлигида тарқалди. Ҳамманинг тилида шу гап.

— Ёш эди. Эндигина 21 баҳорни кўрувди-я.

— Олов эди. Тиниб-тинчимасди. Бугун бу қишлоқда бўлса, эртага бошқасида. Гоҳ йиғинларда, гоҳ далада кўрардик уни.

— Ўзи айбдор. Комсомолга биринчи бўлиб кирди, ҳаммадан аввал паранжисини ўтга отиб, очиқ юра бошлади. Шўрога раис бўлиб олгач, эркакча қадам ташлай бошлади. Бунақаларга ўлим ҳам кам.

Дарҳақиқат, бу мусибат кимлар учун оғир йўқотиш бўлса, кимларга тўй эди. Муҳарраманинг вафоти муносабати билан қишлоқ шўроси биносида активларни тўплаган район ижроия қўмитаси раиси Нор Жалолов буни яхши биларди. У тўпланганларга хомуш боқиб, гапни нимадан бошлаш тўғрисида ўйларди.

— Муҳарраманинг ўлими, — дея гап бошлади ниҳоят у, — кўҳна Зармитанда социализм қуриш учун кураш олиб бораётганлар учун навбатдаги оғир мусибат бўлди. Ҳа, биз янги тузумни барпо этиш жараёнида халқимизнинг бир неча ўтюрак ўғил-қизларидан ажралдик. Бахтли ҳаёт душманлари яқиндагина Бухоро округи ёшлар қўмитаси секретари Фатулла Хўжаевни нобуд этгандилар. Бугун эса Муҳаррама Икромова билан видолашмоқдамиз. Аммо душманларимиз шуни билиб қўйсинларки, ҳеч қанақа мусибат бизнинг қаддимизни бука олмайди. Социализм душманларидан, албатта, қасос оламиз!

Шу воқеадан кўп ўтмай эндигина йигирма уч ёшга кирган Аҳад Асадов қишлоқ шўроси раислигига тавсия этилди. Унгача Аҳад икки йил қишлоқ шўросида котиблик қилиб, ўзининг ғайрати, билим ва раҳбарлик маҳорати билан анча кўзга ташланиб қолган эди.

ИЛОВА: Аҳад Асадов 1935 йилгача қишлоқ Совети раислиги вазифасида ҳалол ишлаб, Зармитанда колхозлар тузиш, пахта етиштиришни кўпайтириш, саводсизликни тугаллаш, янги тузум душманларини фош этиш ишларида алоҳида фаоллик кўрсатди. Шу даврда шонли Ленин партияси сафига кирди.

ҚИЗИЛ ВА ҚОРА СТОЛ

— Коллективлаштириш даврига оид воқеалар кечагидай эсимда, — дея ҳикоясини давом этди Аҳад бобо.

...Қишлоқ Совети раиси эндигина тузилган колхоз активларидан Остонни ўз ҳузурига чақирди.

— Вазият оғир, — деб гап бошлади у Остонга тик боқиб. — Бир гуруҳ кишилар томонидан «колхоз бузилармиш» деган овоза тарқатилмоқда. Ҳатто бригада бошлиғи Қодир Қурбоновни айвон устунига боғлаб, қўш қўшиладиган хўкизларни ҳам олиб кетибдилар.

— Буни биламан, — деди Остон босиқлик билан. — Лекин нима қилиш лозимлигини билмай бошим қотган.

— Ҳа, ғоят мураккаб, оғир иш бу, — деди Аҳад уни қувватлаб. — Аммо қўл қовуштириб ўтирадиган вақт ҳам эмас. Менимча қишлоқ активларини тўплаб, халқ ўртасига юбормоқ, кишиларнинг фикрига, мададига таянмоқ лозим.

Шу куни қишлоқ ёшларидан Тош Қобилов, Ортиқ Хусенов, Эргаш Қаҳҳоров, Саид Қамбаров, Азиз Мўминов, Холиқ Назаров сингари активлар қишлоқларга жўнаб кетдилар.

...Азизободдаги сешанба куни бўладиган бозорда ҳар галгидек одам кўп. Ҳамманинг нигоҳи бозор ўртасида қўйилган икки столга қаратилган. Столларнинг бири қизил, иккинчиси қора мато билан ўралган. Стол атрофидагилар кўпчиликка таниш кишилар: Нор Жалолов, Аҳад Асадов, Остон Ўринов, Мунаввара Ҳамроева.

Район ижроқўми раиси Н. Жалолов бозордаги оломонга мурожаат этиши билан ола-ғовур бир он тингандек бўлди.

— Биродарлар, — деди у, — азиз ҳамқишлоқлар, ота-боболаримиздан қолган «Бирлашган тоғни йиқитар» деган мақол бор. Бахт йўлини кўрсатган большевиклар партияси бизни бирлашиб, яшаш ва ишлашга даъват этмоқда. Бирлашиб яшашнинг энг маъқул йўли колхоздир. Гапнинг қисқаси, ким колхозга киришни хоҳласа, мана бу ердаги қизил столда, ким хоҳламаса қора столда рўйхатдан ўтишини илтимос қиламиз.

Бозор ўртасида қизил ва қора столлар қўйилганлиги сабабини англаб етган оломон яна шивир-шивирга тушди. Кўп ўтмай ола-ғовурда ижроқўм раисининг сўзи эшитилмай қолди. Стол атрофидагиларнинг бозорчиларни тинчитишга уриниши ҳам бефойда кетди.

— Биродарлар! Одамлар, одамлар! Қулоқ солинглар! — Оломон орасида эшитилган бу овоз бир зум тўполонни босгандек бўлди. Оддий деҳқон йигит Омон Бозоров ўнг қўлини боши узра кўтарганча стол томон одимларкан, баланд товушда: — Менда бир фикр бор, — дея давом этди. — Қора столнинг кераги йўқ! Уни бу ердан улоқтирмоқ керак! Биз ҳаммамиз қизил столдан рўйхатдан ўтамиз!

Бозор сув сепгандек жимиб қолди. Сўнгра халқ орасидан:

— Тўғри! Тўғри! Омон ҳақ гапиряпти, — деган қичқириқлар янгради.

Шундай қилиб, қора стол кўздан нари сурилиб, қизил стол атрофи гавжумлаша бошлади. Қора столдан рўйхатдан ўтиши лозим бўлган баъзилар эса шоша-пиша бозорни тарк этмоқда эдилар.

ИЛОВА: Зармитан, Биришум, Шўробод, Арабхона, Роҳобод, Авғонон каби қишлоқларнинг аҳолиси бирлашиб, илк колхоз туздилар ва унга ёш коммунист йигит Остон Ўриновни раис қилиб сайладилар.

ЗАВҚЛИ КИТОБДЕК

Аҳад бобонинг хотиралари, ўтмишни жонлантирувчи ҳикоялари бир-биридан қизиқ. Шубҳасиз, катта ҳаёт йўлини босиб ўтган, бугунги кунда эса 73 баҳорни қаршилаганига қарамай ҳамон меҳнат фронтида жавлон ураётган инсоннинг ҳар бир куни завқли бир китоб.

Ҳа, шундай. Пахта мустақиллиги учун кураш, қишлоқда маданий революцияни амалга ошириш жараёнларидаги воқеалар отахон хотирасида ўчмас из қолдирган. Кураш, меҳнат, ташвиш, қувонч... Эҳ-ҳе, адо этиб бўладими санаган билан.

Партия ташкилоти коммунист Аҳад Асадовни қайси участкага юбормасин, сидқидилдан ишлади. Меҳнатдан бахт топди, обрў-эътибор эгаси бўлди. Кейинги йигирма йилдан буён Навоий область Қизилтепа районидаги Азизобод пахта қабул қилиш пунктида мудирлик қилаётган отахон ували-жували.

ИЛОВА: Сўлим Зармитан қишлоғида оқшом чўкди. Аммо тўрт томон Ильич нуридан чароғон. Қишлоқ марказидаги «Баҳор» кинотеатри, «Дилрабо» кафеси гавжум. Ҳув, ана, қариялар чойхонасида бир гуруҳ кишилар илиқ суҳбатлашишмоқда. Давра тўрида Аҳад бобо Асадов. Балки у ўз хотираларини сўзлаб бераётгандир.

Келинглар, яхшиси, кекса коммунист ҳикояларига қулоқ тутайлик. Ахир, ўтмишни эсласанг, келажакка бўлган меҳринг шунчалик ошади, деб бежиз айтилмаган-ку.

Умид САТТОРОВ.

Сифатли тола тайёрлайлик!

МЕҲНАТ СУРОНИ

Шу долзарб кунларда республикамизнинг барча областлари каби Қорақалпоғистон АССР хўжаликларида ҳам ёз бўйи пешана тери билан етиштирилган ҳосилни сира нобуд қилмасдан йиғиб-териб олишда колхозчилар, совхоз ишчилари, механизаторлар билан ёнма-ён шаҳарликлар — завод-фабрика коллективлари, қурувчи ва транспортчилар, студент ва мактаб ўқувчилари пахтакорларга яқиндан ёрдам бермоқдалар. Айни пайтда даладаги қизғин меҳнат сурони пахта тозалаш заводларига ҳам кўчган. Таъбир жоиз бўлса, улар республика партия ва ҳукумати Мурожаатини дилларига жо қилиб, кунларни тунларга уламоқдалар. Тележка ва прицепларда келтирилган пахта ғарамлари қабул пунктларида, завод дарвозаларида маҳтал бўлиб қолмаётир. Райондаги Ленин номли, «Партия XVII съезди», «Чағалакўл», «Қорабайли», «1 Май», Свердлов номли қабул пунктларида иш айниқса, яхши ташкил қилинган. Уларнинг ҳар бири кунига 600—650 тонна атрофида «оқ олтин» қабул қилиб олишяпти. Энг муҳими, қабул қилинаётган ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулот турлари ГОСТ талаблари даражасида бўлмоқда.

Заводимиз коллективи ҳам йиғим-терим олдидан янги ҳосилни қабул қилиш ва қайта ишлаб чиқаришга алоҳида тайёргарлик кўрди. Цехлардаги эски асбоб-ускуналар янги жиҳозлар билан алмаштирилди. механизмлар табиий газ билан ишлашга ўтди. Жин машиналари, пресслаш цехлари реконструкция қилинди, иш участкаларига иситиш линиялари ўтказилди. Буларнинг ҳаммаси биз, пахта тозаловчиларнинг унумли меҳнатига етарли шароит яратди.

СССРнинг 60 йиллигини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олишга аҳд қилган завод аҳли мусобақани кенг авж олдириб юборди. Мусобақа шартларининг ижроси ҳар ҳафтада, ўн кунда ва ойда якунланиб бормоқда. Бу меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, смена топшириқларини ошириб бажариш, фан-техника ютуқларини ўзлаштириш, тажрибаларни оммалаштириш, сифат ва самарадорликни оширишда муҳим омил бўлмоқда.

Оллош Палекеев, Жадигар Давлатбоев бошлиқ ишлаб чиқариш бригадалари мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар. Тозаловчи Лепесбой Утепов, катта жинчи Бозорбой Авазимбетов, Маҳмуд Нурғалиев, Урин Ўтагенов, Константин Зайцев, ишчи Матака Юсупов, Собир Аметов, Бозор Оймуротовалар смена нормаларини муттасил бир ярим-икки ҳисса бажариб, барчага ўрнак бўлишяпти. Уларнинг барчаси бир беш йилликда икки беш йиллик планларини бажаришга сўз беришган.

Завод аҳли юбилей йилининг ўтган ўн ойлик план топшириқларини ошириб адо этишди. Пландагидан қарийб 1 миллион сўмлик кўп ёки 27 миллион 529 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. 14 минг 577 тонна пахта толаси, 1629 тонна линт ишлаб чиқарилди. Меҳнат унумдорлиги 10,8 процентга ошди, маҳсулот таннархи арзонлашди. 1 миллион 507 минг сўмлик соф фойда олинди. Иқтисод қилиш ва тежамкорлик борасида ҳам қувончли ютуқларга эришилди.

Корхонамиз ишчи-хизматчиларининг баракали ишлашлари учун барча шарт-шароит муҳайё. Медицина пункти, 200 ўринли клуб, маиший комбинат, алоқа бўлими, омонат касса, ошхона, магазин, ҳаммом, душ ишчилар хизматида. Ёш болали оналар учун 144 ўринли болалар боғчаси ишлаб турибди.

Бироқ, кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, корхонамизда ишчи-хизматчиларни ишга олиб келиш учун ажратиладиган транспорт масаласи кўпдан буён ҳал этилмай қоляпти. Завод эса уч сменада ишлайди. Асосий ишчи кучини хотин-қизлар ташкил этади. Уларнинг тунги сменага етиб келишлари айниқса, катта қийинчиликлар туғдиряпти. Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министрлиги бу борада бизга кўмак берар, деган умиддамиз.

Мелис НОРИНБОЕВ,
Хўжайли пахта тозалаш заводининг учинчи ишлаб чиқариш бригадаси бошлиғи.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

АХБОРОТ

ҲАМКОРЛИК

Смоленск областининг Дорогобуж шаҳрига Намангандан энг яхши нав қовунлар жўнатилди. Икки вагон қовун ортган кооператорлар шу адресга сара мевалар, сабзавот, полиз маҳсулотларини биринчи марта жўнатаётганлари йўқ: чунки Наманган шаҳри Дорогобуж ишчилари билан дўстлик алоқалар ўрнатган. Дорогобужлик ишчилар Наманган область маркази корхоналари учун энг янги машина-ускуналар жўнатиб турибдилар.

ТЕХНИКА ХИЗМАТИ ЯХШИЛАНДИ

Чустдаги автомобилларга техника хизмати кўрсатувчи станция турли маркадаги машиналарни ремонт қилмоқда. Бу ерда энг янги машина-механизмлари бўлган катта комплекс ўрнатилди, замонавий цехлар қурилди. Улар янгича жиҳозланди. Станция асбоб-ускуналари парки ғилдиракларни созлайдиган стендлар, кўтаргичлар, турли станоклар билан тўлдирилди. Станция ишлай бошлагандан бери ўтган беш йил давомида автомобилчиларга корхона кўрсатаётган хизмат ҳажми ўн баравар кўпайди.

ҚУЛАЙЛИК ЯРАТИЛДИ

Бундан буён Термиз аҳолиси Бутуниттифоқ телевидениесининг иккинчи программасини бемалол кўришлари мумкин. Бу ерда Жарқўрғондан реле линияси орқали тасвирни қабул қилиб оладиган янги передатчик ишлай бошлади. Ҳозир Сурхондарёнинг бошқа аҳоли пунктларида ҳам Москванинг иккала программасини кўриш имконини берадиган қўшимча аппаратлар монтаж қилинмоқда.

ЯНГИ ҚУВВАТЛАР

Чуст механизациялашган кўчма колоннаси ғишт заводининг қуввати икки ярим баравар оширилди. Корхонани реконструкция қилиш тугалланди. Эндиликда корхона йилига 5 миллион дона ғишт ишлаб чиқара олади. Айни вақтда завод ҳузурида оҳак цехи қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу ерда ҳар йили 2 минг тонна оҳак ишлаб чиқарилади.

ЧОТҚОЛ МЎЪЖИЗАСИ

ТАБИАТ ВА ИНСОН

Чотқол тизма тоғи ўзининг беҳисоб табиий бойликлари билан чинакам мўъжизаларга макон ҳисобланади. Унинг бағридаги табиий бойликлар, ўрмонлар, шифобахш булоқлар кейинги йилларда инсон учун хизмат қилмоқда.

Чотқол тоғ-мелиоратив ўрмон тажриба станцияси ана шу бойликларни элга хизмат қилдириш учун анча ишларни амалга оширди ва оширмоқда. У Ўрта Осиё ўрмон хўжалиги илмий-текшириш институти ҳамда бошқа илмий ташкилотлар билан ҳамкорликда сел эрозияларига қарши ҳамда тоғ ён бағирларининг нураб кетишини муҳофаза қилишда муҳим тадбирларни рўёбга чиқарди.

Станция коллективи тоғ бағрида боғлар ва экинзорлар барпо этишда кўп иш қилди. Айниқса, арча ўрмонларини кўпайтириш ишлари кенг йўлга қўйилди. Станция Ўрта Осиёнинг бошқа тоғлик районларида ҳам ана шундай фойдали ишларни амалга оширишда жонбозлик қилмоқда. Бу ишда меҳнатсевар ўрмончилар ўзларининг фидокорона ишлари билан станция коллективининг амалий ишларига кўмаклашмоқдалар.

Шулардан бири Ҳусан Абдувалиевдир. У Чотқол тоғ-мелиоратив тажриба станциясида 30 йилдан бери ишлаб келмоқда. У ишлаётган участкада ҳали бирорта ҳам кўнгилсиз воқеа юз бермади.

Ўрмон техниги Баҳром Ўроқбоев станцияда йигирма тўрт йилдан бери ишламоқда. У СССР ўрмон хўжалиги ходимлари ўртасида уюштирилган социалистик мусобақанинг ғолибидир. Моҳир ўрмончи жамоат ишларида ҳам фаол қатнашмоқда. Қишлоқ Советининг депутати сифатида меҳнаткашларга хизмат қилса, халқ контроли группасининг раиси сифатида жамоат мулкини асраш ҳамда ишдаги қолоқлик ва хўжасизликка қарши курашмоқда. У ҳалол меҳнати эвазига Ватаннинг қатор медаллари билан мукофотланган.

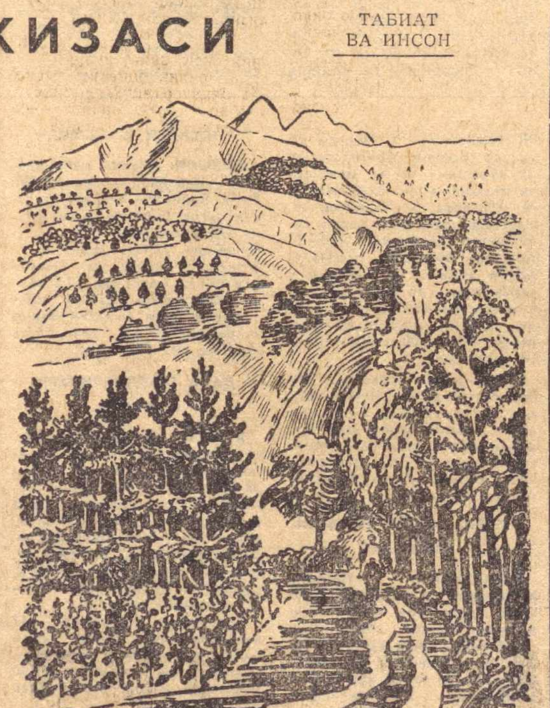

Рассом Б. В. Штиннинг мўйқаламига мансуб расмларда Қуруқсой ўрмон хўжалигига қарашли манзара ҳамда илғор ўрмончилар Баҳром Ўроқбоев [юқорида] ва Ҳусан Абдувалиев [пастда] акс эттирилган.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг
РЕСПУБЛИКА ҲИСОБЛАШ МАРКАЗИ
«ЕС-1022», «ЕС-1033», «Минск-32» электрон ҳисоблаш машиналари вақтини

ИЖАРАГА БЕРАДИ

Буюртмачига стандарт математик таъминотни, системали программалаш бўйича ечимлар ва консультацияларни, операторлар ва программистлар хизмат кўрсатишини тавсия этади ва буюртмаларнинг бажариш муддатини кафолатлайди.

Марказда лойиҳа, қидирув ва конструкторлик ташкилотлари учун типовой программалар бор.

Ушбу адресга мурожаат этилсин: Тошкент шаҳри, Луначарский шоссеси, 42-уй. Телефонлар: 66-06-06, 66-21-30.

ЧИРЧИҚ ШАҲАР СУТ ЗАВОДИГА
бош бухгалтер

КЕРАК

Чирчиқ шаҳрида квартира билан 1982 йил охиригача таъминланади.

Мурожаат этилади: Тошкент шаҳри, Е-78, Парадлар хиёбони, 5-уй, Ўзбекистон ССР, Гўшт ва сут саноати министрлиги.

Чирчиқ шаҳри, 8-микрорайон, шаҳар сут заводи.

«МУБАРАКГАЗПРОМ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Муборак газни қайта ишлаш заводи қозонхоналарига теплотехник-инженерлар; машинистлар; қозонхоналар, насослар, редукцион-совутиш қурилмалари бўйича; деаэраторлар, слесарь-ремонтчилар, аппаратчилар ва турли разряддаги сувни химиявий тозалаш лаборантлари.

ВАХТА МЕТОДИ АСОСИДА ИШЛАНАДИ: Муборак шаҳрида 15 кун ишланади — 15 кун дам олинади.

МУРОЖААТ УЧУН АДРЕС:

Муборак шаҳрида — газни қайта ишлаш заводи;

Тошкент шаҳрида — Энгельс кўчаси, 66-уй, «Союзузбекгазпром» Бутуниттифоқ бирлашмаси, кадрлар бўлими.

ФРУНЗЕ РАЙОНИДАГИ ТАШКИЛОТЛАРГА

Навоий цемент заводи, Жиззах қурилиш материаллари комбинати, Оҳангарон «Стройпластмасса» комбинати ва «Узбекнеруд» ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаш учун бош бухгалтерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона — Аҳолини ишга жойлаштириш марказий пункти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари—33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02349. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 262. 10